

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: Оцінка інвестиційної привабливості підприємства та роль інвестицій для відновлення і покращення його діяльності в повоєнний період

Виконала: здобувач освіти групи ФК-23-1м
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

Подольна Ілона Дмитрівна
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Дудчик О.Ю.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент ТОВ «Актіс Груп»
(місце роботи)
керівник
(посада)
Момот О.В.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Подольна І.Д. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства та роль інвестицій для відновлення і покращення його діяльності в повоєнний період.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2025.

У роботі розглянуто сутність інвестиційної привабливості підприємства, за допомогою яких показників її можна розрахувати. Досліджено діяльність та проаналізовано інвестиційну привабливість ТОВ «Актіс Груп». Виявлено проблеми та перешкоди для залучення підприємством інвестицій. Викладено шляхи покращення інвестиційної привабливості підприємства та розглянуто перспективи щодо залучення інвестицій для відновлення підприємства та покращення його діяльності у повоєнний період.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 71 сторінці, містить 12 таблиць, 9 рисунків, 1 додаток. Список використаних джерел включає 47 найменувань.

Ключові слова: інвестиційна привабливість підприємства, фінансовий стан, інтегральна оцінка, рентабельність, ліквідність, ділова активність.

Список публікацій здобувача.

Подольна І.Д. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств в повоєнний період / Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд», м. Дніпро, 08 листопада 2024 р.

ANNOTATION

Podolna I.D. Assessment of the investment attractiveness of an enterprise and the role of investments for the restoration and improvement of its activities in the post-war period.

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". - University of Customs and Finance, Dnipro, 2025.

The work considers the essence of the investment attractiveness of an enterprise, with the help of which indicators it can be calculated. The activities and investment attractiveness of LLC "Aktis Group" are studied and analyzed. Problems and obstacles to attracting investments by the enterprise are identified. Ways to improve the investment attractiveness of the enterprise are outlined and prospects for attracting investments for the restoration of the enterprise and improving its activities in the post-war period are considered.

The master's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used, appendices, presented on 71 pages, contains 12 tables, 9 figures, 1 appendix. The list of used sources includes 47 items.

Keywords: investment attractiveness of the enterprise, financial condition, integral assessment, profitability, liquidity, business activity.

List of publications of the applicant.

Podolna I.D. Assessment of investment attractiveness of enterprises in the post-war period / Collection of abstracts of reports of the International scientific and practical conference "Economic, legal and managerial-technological dimensions of the present: a youth perspective", Dnipro, November 8, 2024.

ЗМІСТ

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1	Сутність інвестиційної привабливості як економічної категорії, основні аспекти та показники	9
1.2	Критичний огляд наукових досліджень у сфері інвестиційної привабливості підприємств	17
1.3	Інвестиції як інструмент відновлення та розвитку підприємств у посткризовий період	24
РОЗДІЛ 2	АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «АКТІС ГРУП»	29
2.1	Оцінка фінансового стану ТОВ «Актіс Груп»	29
2.2	Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп»	37
2.3	Виявлення проблем і перешкод для залучення інвестицій	46
РОЗДІЛ 3	РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	51
3.1	Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості підприємства та прогнозування впливу інвестицій на його ключові фінансові показники	51
3.2	Перспективи щодо залучення інвестицій для відновлення та розвитку діяльності підприємства в повоєнний період	60
ВИСНОВКИ		67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		72
ДОДАТКИ		76

ВСТУП

Актуальність дослідження. В умовах сучасної економіки, яка характеризується високою нестабільністю, наслідками глобальних криз та збройних конфліктів, питання відновлення підприємств стає надзвичайно актуальним. Військові дії в Україні завдали значних втрат економічному потенціалу країни, зруйнували інфраструктуру, скоротили обсяги виробництва та призвели до втрати частини внутрішнього і зовнішнього ринків. У таких умовах підприємства стикаються з необхідністю залучення інвестицій для відновлення своєї діяльності, зміцнення фінансової стійкості та забезпечення довгострокового розвитку.

Інвестиційна привабливість підприємства є ключовим фактором для залучення необхідних фінансових ресурсів. Вона визначає здатність підприємства не лише привернути увагу інвесторів, але й забезпечити ефективне використання інвестицій з метою досягнення стратегічних цілей. У повоєнний період інвестиції відіграють важливу роль у відновленні виробничих потужностей, модернізації обладнання, розширенні ринків збуту та підвищенні конкурентоспроможності підприємства.

Дослідженням інвестиційної привабливості підприємств займаються багато науковців. Серед них можна виділити Лахтіонову Л.А., Мниха Є.В., Цигилика І.І., Подольську В.О., Кредісова А.І. тощо.

Актуальність дослідження також обумовлена необхідністю адаптації підприємств до змін у нормативно-правовому середовищі, зростанням вимог до прозорості бізнес-процесів та інтеграції у міжнародні економічні процеси. Успішне вирішення цих завдань залежить від комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства, виявлення проблемних зон у його діяльності та розробки дієвих рекомендацій для їх усунення.

Таким чином, дослідження інвестиційної привабливості підприємств у повоєнний період є не лише науково важливим, але й практично значущим для забезпечення сталого розвитку економіки України.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка теоретичних і практичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємства та визначення ролі інвестицій у відновленні й покращенні його діяльності в повоєнний період.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність і методологічні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- проаналізувати сучасний стан підприємства та виявити основні проблеми, що перешкоджають залученню інвестицій;
- оцінити інвестиційну привабливість підприємства на основі відповідних методик і показників;
- розробити практичні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства і запропонувати інструменти для оптимального використання інвестицій у процесі його відновлення та розвитку.

Ця мета спрямована на досягнення балансу між теоретичним обґрунтуванням і практичним застосуванням отриманих результатів для вирішення актуальних проблем підприємств у складних умовах повоєнного відновлення.

Об'єктом дослідження є процеси оцінки інвестиційної привабливості підприємства та залучення інвестицій для його відновлення і розвитку в повоєнний період.

Предметом дослідження є методи, інструменти та підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства, а також механізми залучення інвестицій для його відновлення і покращення діяльності в повоєнний період.

Методи дослідження. У процесі виконання кваліфікаційної роботи використано комплекс сучасних методів дослідження, що забезпечили повноту аналізу інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» та формування рекомендацій щодо її покращення.

1. Діалектичний метод. Застосовувався для аналізу розвитку інвестиційної привабливості підприємства у динаміці. Цей метод дозволив дослідити взаємозв'язки між змінами у фінансових показниках підприємства та зовнішніми економічними факторами.

2. Метод індукції та дедукції. Використовувався для переходу від загального розуміння проблем інвестиційної привабливості до конкретних аспектів, пов'язаних із діяльністю ТОВ «Актіс Груп», та навпаки. Наприклад, аналіз загальних макроекономічних умов та їх впливу на фінансовий стан підприємства.

3. Монографічний метод. Дозволив здійснити критичний огляд наукової літератури, що стосується сутності інвестиційної привабливості, основних її аспектів і методик оцінки.

4. Порівняльний аналіз. Застосовувався для порівняння фінансових показників ТОВ «Актіс Груп» з нормативними значеннями, середньоринковими даними та результатами аналогічних підприємств. Це дозволило оцінити відносну позицію компанії на ринку.

5. Методи фінансового аналізу

– Горизонтальний аналіз: використовувався для визначення змін у фінансових показниках підприємства за 2021–2023 роки.

– Вертикальний аналіз: застосовувався для оцінки структури активів і пасивів балансу підприємства.

– Коефіцієнтний аналіз: дозволив оцінити ліквідність, фінансову стійкість, рентабельність та ділову активність.

6. Графічний метод. Використовувався для візуалізації динаміки змін ключових фінансових показників, зокрема чистого доходу, прибутку, оборотності активів, коефіцієнтів ліквідності тощо.

7. Метод моделювання. Був застосований для розрахунку індексів інвестиційної привабливості за допомогою семифакторного методу та комплексної оцінки. Це дозволило визначити рівень привабливості підприємства для інвесторів та окреслити динаміку його змін.

8. Метод експертних оцінок. Використовувався для визначення рівня інноваційної активності підприємства, а також для оцінки зовнішніх факторів, які впливають на інвестиційну діяльність ТОВ «Актіс Груп».

9. Методи статистичної обробки даних. Застосовувалися для розрахунку середніх показників, темпів приросту та інтегральних індексів. Наприклад, під час аналізу динаміки доходів і витрат підприємства.

10. Фундаментальний аналіз. Дозволив оцінити вплив макроекономічних умов (рівня інфляції, валютного курсу, законодавчих змін) на фінансовий стан підприємства.

Апробація матеріалів кваліфікаційної роботи. Результати досліджень «Оцінка інвестиційної привабливості підприємств в повоєнний період», викладені в кваліфікаційній роботі, оприлюднені на Міжнародній науково – практичній конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд», м. Дніпро, 08 листопада 2024 р.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть використовуватися досліджуваною компанією для оптимізації своїх фінансових результатів та підвищення рівня інвестиційної привабливості.

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність ТОВ «Актіс Груп», наукові публікації з проблем інвестицій та інвестиційної привабливості.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 71 сторінках, містить 12 таблиць, 9 рисунків, 1 додаток. Список використаних джерел складає 47 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестиційної привабливості як економічної категорії, основні аспекти та показники

Достатність інвестиційних ресурсів і здатність до залучення інвестицій є важливим чинником для забезпечення та прискорення сталого розвитку підприємства, а також для підвищення його конкурентоспроможності. Поняття інвестиційної привабливості підприємства означає здатність залучати капітал для забезпечення його розвитку, модернізації або відновлення діяльності. Дане поняття можна охарактеризувати як багатогранну економічну категорію, яка охоплює різноманітні аспекти діяльності підприємства, включаючи фінансові показники, якість управління, рівень інноваційності, соціальну відповідальність та репутацію на ринку.

Як свідчить вітчизняний та міжнародний досвід, інвестиційно привабливими вважаються підприємства на стадії, що характеризується зростанням обсягів продажу та виробничих потужностей, тобто покращенням показників ефективності діяльності суб'єкта господарювання. На стадіях «остаточної зрілості» та «старіння» інвестиції вважаються недоцільними, якщо продукція підприємства не має достатньо високих перспектив збуту, інвестиції в технологічне переоснащення є невеликими, а інвестиційний капітал може бути повернутий інвестором у найкоротші терміни (максимум два роки) [1].

Ефективність інвестиційного процесу в сучасних економічних умовах тісно пов'язана з оцінкою поточної ситуації та визначенням ключових тенденцій розвитку інвестиційного ринку. Процес дослідження інвестиційного ринку включає в себе оцінку інвестиційної привабливості підприємств. Слід зазначити, що методи оцінки інвестиційної привабливості,

розроблені у вітчизняній та міжнародній практиці, можна розділити на три основні групи, виходячи з вихідних джерел інформації: 1) методи, засновані на різних експертних оцінках; 2) методи, засновані на статистичній інформації; 3) методи, засновані на поєднанні експертних і статистичних розрахунків [2].

Інвестиційну привабливість підприємства можна розглянути як сукупність його внутрішніх і зовнішніх характеристик, які впливають на прийняття інвесторами рішень щодо вкладання капіталу. Вона визначає потенціал підприємства у створенні вартості для інвесторів, його спроможність забезпечувати стабільний дохід та зростання капіталу.

Фактори, що впливають на інвестиційну діяльність можна розділити на чотири рівні:

- 1) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на макрорівні;
- 2) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на регіональному рівні (такі як рівень індустріалізації регіону, інвестиційна привабливість, історично сформований досвід, ефективність регіональної інвестиційної політики);
- 3) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на галузевому рівні;
- 4) фактори, що впливають на інвестиційну активність на мікрорівні (наприклад, рівень менеджменту комерційних організацій, якість та конкурентоспроможність продукції, перспективи розвитку комерційних організацій).

Слід зазначити що визначальними є ті, що впливають саме на макрорівні. Їх можна поділити на такі групи:

- 1) економічні (темпи розвитку національної економіки (темпи зростання ВВП, внутрішній національний продукт (ЗПС), національний дохід); економічну політику держави; темпи інфляції; ставку відсотка по кредиту; інвестиційні ризики; рівень інтеграції національної економіки у світову; рівень розвитку фондового ринку та ін);

2) нормативно-правові (якість і стабільність законодавчої бази у сфері інвестиційної діяльності, захисту прав власності, захисту інтересів інвесторів, монополізації, законності та правопорядку та ін);

3) соціальні (соціальна обстановка в країні; рівень якості життя населення; демографічна ситуація в країні; освітній ценз населення; тривалість життя; рівень безробіття та ін.);

4) політичні (політична обстановка в країні, політична обстановка в світі; міждержавні відносини з іншими країнами та ін);

З позиції макроекономіки інвестиційна привабливість залежить від таких факторів, як економічна стабільність у країні, розвиток фінансових ринків, регуляторне середовище та наявність сприятливого бізнес-клімату. З точки зору мікроекономіки вона формується на основі специфічних показників діяльності конкретного підприємства [3].

Задля того, щоб інвестор вклав гроші саме в проект певного підприємства, воно повинно максимально підвищувати свою інвестиційну привабливість, тому сама сутність цього поняття має суттєве значення для активізації інвестиційних процесів, а його правильне розуміння може призвести до прискорення залучення іноземних інвестицій в українські підприємства.

Для всебічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства розглядаються такі аспекти [4]:

– Фінансовий аспект. Визначається здатністю підприємства генерувати прибуток та ефективно управляти своїми активами. Інвестори оцінюють рентабельність, ліквідність, платоспроможність, рівень боргового навантаження та інші фінансові показники.

– Інноваційний аспект. Інноваційна діяльність підприємства, його здатність до впровадження нових технологій і продуктів є ключовим фактором у привабленні довгострокових інвестицій.

– Соціальний аспект. У сучасному світі важливу роль відіграють соціальна відповідальність, екологічна безпека та дотримання етичних норм

підприємством. Це особливо актуально для інвесторів, які орієнтуються на принципи ESG (екологічна, соціальна та управлінська відповідальність).

– Репутаційний аспект. Позитивний імідж підприємства, довіра з боку клієнтів, партнерів та інвесторів суттєво впливають на його інвестиційну привабливість.

– Галузевий аспект. Інвестори враховують перспективи розвитку галузі, в якій працює підприємство, а також рівень конкуренції та бар'єри для входу нових гравців.

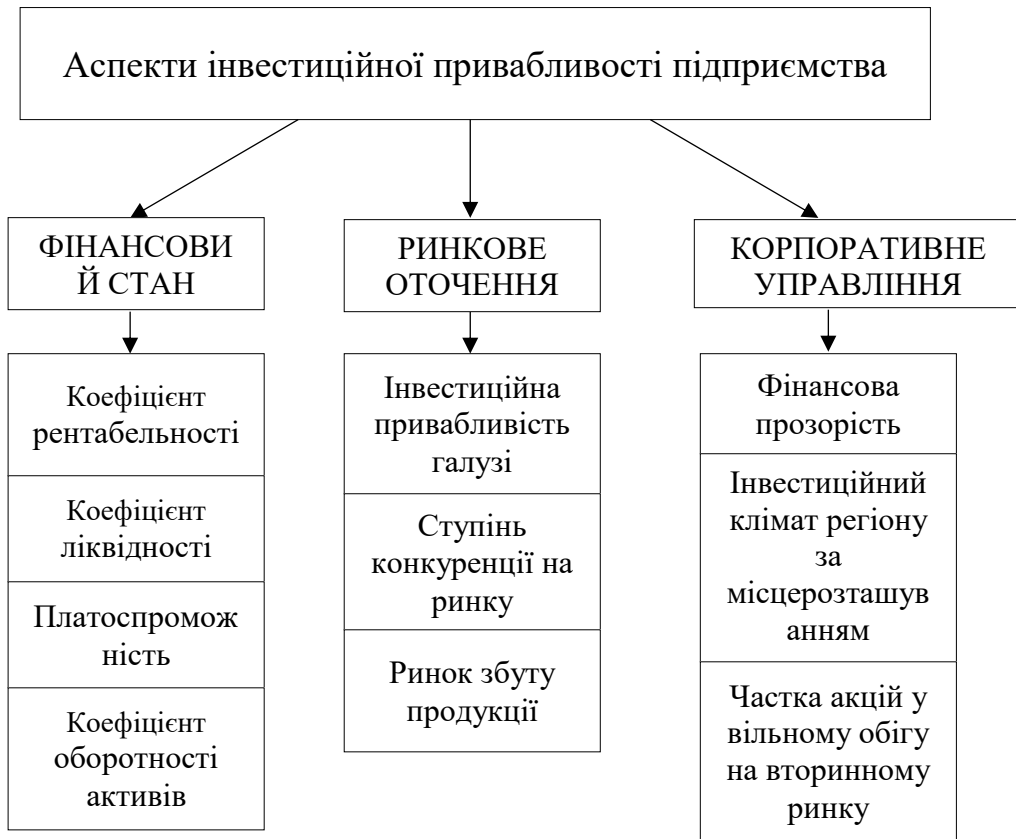
– Трудовий аспект. Включає аналіз кваліфікаційного та демографічного складу працівників. Оцінюються здатність персоналу до перепідготовки, затрати часу на досягнення ними необхідного кваліфікаційного рівня, за допомогою яких форм та методів на підприємстві здійснюється залучення людського капіталу тощо.

– Сировинно-ресурсний аспект. Оцінка доступності залучення необхідних для виробництва ресурсів, матеріалів, сировини, комплектуючих виробів в достатній кількості та різноманітності. Також сюди відноситься наближеність підприємства до сировинної бази та умови здійснення логістичних заходів.

– Географічний аспект. Параметри місцезонашування підприємства, достатність трудових, ресурсно-рекреаційних джерел, вартість оренди землі.

– Правовий та законодавчий аспект. Вплив конституційних норм на захист прав власності та інвесторів, ефективність впливу судової системи на діяльність суб'єкта господарювання. Чинні ставки оподаткування суб'єктів господарської діяльності, митні правила, амортизаційна політика держави, умови кредитування, наявність податкових пільг тощо [5].

Узагальнивши всі аспекти оцінки інвестиційної діяльності підприємства, можна поділити їх на три основні категорії: фінансовий стан, ринкове оточення та корпоративне управління (Рис. 1.1.)

Рис. 1.1. Аспекти інвестиційної привабливості підприємства

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства застосовуються як кількісні, так і якісні показники. З метою систематизації ці показники можна згрупувати за відповідними категоріями та наочно відобразити у Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні показники інвестиційної привабливості підприємства

Категорія	Показник	Значення
Фінансова	Коефіцієнт рентабельності (ROA, ROE)	Ефективність використання капіталу
	Ліквідність	Поточна, швидка, абсолютна
	Фінансова стійкість	Співвідношення капіталу і зобов'язань
Динамічна	Зростання доходів, прибутків	Темп приросту за період

Продовження табл. 1.1

Інноваційна	Витрати на R&D	Частка у структурі витрат
	Кількість впроваджених інновацій	Нові продукти чи процеси

Для визначення рівня інвестиційної привабливості підприємства використовуються як традиційні методи фінансового аналізу, так і сучасні підходи на основі інвестиційних моделей (Таблиця 1.2). До основних методів оцінки належать:

1. Методи фінансового аналізу:

- Аналіз коефіцієнтів ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості.
- Горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності.
- Аналіз динаміки основних фінансових показників.

2. Методи на основі дисконтованих грошових потоків (DCF):

- Розрахунок чистої приведеної вартості (NPV).
- Визначення внутрішньої норми прибутковості (IRR).
- Оцінка періоду окупності інвестицій (PBP).

3. Методи на основі ринкових мультиплікаторів:

- Показники P/E (ціна до прибутку), EV/EBITDA (вартість підприємства до операційного прибутку).

- Порівняння з аналогічними підприємствами галузі.

4. ESG-аналіз:

- Визначення рівня екологічної, соціальної та управлінської відповідальності підприємства [6].

Процес оцінки інвестиційної привабливості підприємства передбачає порівняння результатів цієї оцінки з результатами оцінки інвестиційної привабливості інших суб'єктів господарювання або з оптимальною величиною критеріального показника, якщо її можна використати з метою обґрунтування ефективного управлінського рішення про доцільність інвестування.

Таблиця 1.2

Методи оцінки інвестиційної привабливості

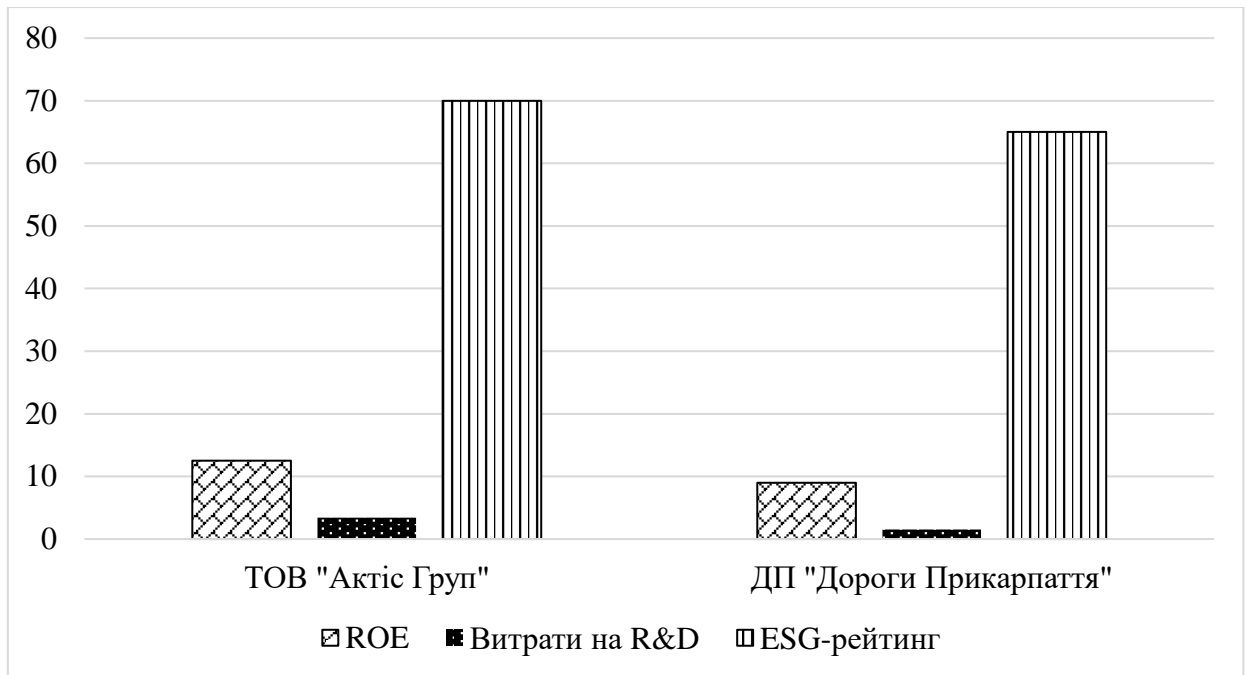
Метод	Сутність методу	Показники
Фінансовий аналіз	Аналіз фінансових звітів підприємства	ROA, ROE, коефіцієнт ліквідності
Дисконтовані грошові потоки (DCF)	Врахування часу вартості грошей	NPV, IRR, PBP
Метод мультиплікаторів	Порівняння з ринковими показниками аналогічних підприємств	P/E, EV/EBITDA
ESG-аналіз	Оцінка екологічної, соціальної та управлінської відповідальності	ESG-рейтинг

Інвестиційна привабливість компаній формується під впливом макро- та мікросередовища. Макроекономічні фактори включають економічні умови (інфляція, процентні ставки, стабільність валюти, державна підтримка інвестицій), політичні фактори (регуляторне середовище, стабільність законодавчої бази, захист прав інвесторів), соціальні фактори (рівень зайнятості, демографічна ситуація, культурні особливості) та технологічний розвиток (доступ до інноваційних технологій та інфраструктури) [7].

Фактори мікросередовища включають внутрішні характеристики підприємства, а саме:

1. Фінансову стабільність та рентабельність діяльності.
2. Якість управління та корпоративну культуру.
3. Технологічний рівень і конкурентоспроможність продукції.
4. Репутацію підприємства на ринку та рівень довіри з боку інвесторів.

На прикладі ТОВ «Актіс Груп» та ДП «Дороги Прикарпаття» можна показати, як різні аспекти впливають на інвестиційну привабливість (Рис. 1.2).

Рис. 1.2. Порівняння ключових інвестиційних показників

ТОВ «Актіс Груп» має вищий показник ROE (12,5%), що свідчить про більш ефективне використання власного капіталу для отримання прибутку. Це означає, що інвестори можуть очікувати високий рівень повернення на інвестований капітал, що робить підприємство більш привабливим для інвестицій.

Низький рівень інвестицій в R&D ДП «Дороги Прикарпаття» може вказувати на менш інноваційний підхід або обмежену активність у розвитку нових технологій, що може знизити перспективи зростання та привабливість для інвесторів у довгостроковій перспективі.

Вищий ESG-рейтинг ТОВ «Актіс Груп» означає, що компанія більше дбає про соціальні, екологічні та управлінські питання, що може підвищити її репутацію серед інвесторів, які орієнтуються на сталий розвиток.

Таким чином, ТОВ "Актіс Груп" виглядає більш привабливим для інвесторів з точки зору високої рентабельності, інвестицій в інновації (R&D) та високого ESG-рейтингів, що може сприяти залученню більшої кількості інвестицій.

Інвестиційна привабливість компанії- це сукупність характеристик її

фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів. Існує кілька методів аналізу інвестиційної привабливості, які можуть бути використані інвесторами.

Етап аналізу є дуже важливим, оскільки він впливає на прийняття рішення інвестором. Інвестиційна привабливість визначається різноманітними факторами, важливість яких залежить від цілей інвестора, виробничих і технологічних характеристик підприємства, в яке інвестуються кошти, економічного розвитку підприємства в теперішньому і минулому та очікуваного економічного розвитку.

Крім загального інвестиційного середовища, слід також враховувати специфічні характеристики самого проекту та рівень розвитку відповідної країни. Взаємозв'язок між фінансовими та нефінансовими показниками дуже тісний. Зміни в одному типі показників впливають на інші, які, в свою чергу, впливають на загальний рівень інвестиційної привабливості.

Позитивні оцінки сприяють надходженню інвестицій від інвесторів до підприємств, підвищують інвестиційні гарантії та сприяють розвитку окремих підприємств і країни в цілому.

Отже, інвестиційна привабливість є багатогранним поняттям, що охоплює фінансові, організаційні, репутаційні та інші аспекти діяльності підприємства. Її оцінка базується на використанні як кількісних, так і якісних показників, які дозволяють врахувати як поточний стан підприємства, так і його перспективи. У повоєнний період роль інвестиційної привабливості зростає, оскільки підприємства потребують значних ресурсів для відновлення та розвитку.

1.2. Критичний огляд наукових досліджень у сфері інвестиційної привабливості підприємств

На тему оцінки інвестиційної привабливості підприємства, написано досить велику кількість робіт. Кожна з них є унікальною, але поряд з тим і

недостатньо розкриває специфіку даного питання. Автори, що досліджували дане питання: Л.А. Лахтіонова, Є.В. Мних, І.І. Цигилик, Я. Комаринський, І. Яремчук, О.М. Сахацька, А.І. Кредісов, В.О. Подольська, О.В. Яріш, Як Фитценц, Буглак Ольга, Т.С. Хачатуров, Ю. Кулієв, А. Бандурін, Н. Костіна, А. Алексєєва, О. Василик, Г. Остапова та інші [8].

Костюк Т.І. вважає, що інвестиційна привабливість це складне економічне поняття, яке має системний характер, що виявляється в комплексі правил та умов вкладання інвестиційних ресурсів у той чи інший об'єкт у визначений час [9].

Сталінська О.А. описує інвестиційну привабливість як інтегральний показник, що об'єднує різні критерії. Це вказує на необхідність оцінювати різні параметри, щоб зрозуміти загальну привабливість інвестицій [10].

Лайко Г.П. та Макарій Н.П. говорять про інвестиційну привабливість як про сукупність виробничо-фінансових кількісних і якісних умов та критеріїв, які характеризують їхні потенційні можливості та економічні переваги порівняно з іншими об'єктами інвестування [11].

Гуткевич С.О. та Алексеєнко Л.М. акцентують увагу на тому, що інвестиційна привабливість визначається з точки зору конкретного інвестора, враховуючи його унікальні критерії та цілі [12].

Більшість наукових робіт у сфері інвестиційної привабливості фокусується на фінансових показниках підприємств, зокрема на таких як рентабельність власного капіталу (ROE), рентабельність активів (ROA), коефіцієнти ліквідності і позикове навантаження. Ці показники дають чітке уявлення про фінансову стабільність і здатність підприємства генерувати прибуток, що є важливим для інвесторів.

Фінансові показники дозволяють легко порівняти різні підприємства та визначити їхню стабільність і потенціал для зростання. Однак, фінансові показники не завжди відображають реальну ситуацію, оскільки вони можуть бути впливовими короткостроковими коливаннями, обліковими методами або маніпуляціями з фінансовою звітністю. Також вони не враховують зовнішні

фактори, які можуть суттєво змінити інвестиційну привабливість, наприклад, економічну ситуацію в країні чи галузі [13].

Л. М. Зайцева, кандидат економічних наук, зазначає, що у формуванні та посиленні інвестиційної активності беруть участь три взаємопов'язані фактори: інвестиційна активність, інвестиційна привабливість та інвестиційний потенціал [14]. З одного боку, високий рівень інвестиційної активності є результатом позитивної інвестиційної привабливості, з іншого боку, інвестиційна привабливість формується під впливом інвестиційної активності.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства не може бути повністю здійснена без урахування макроекономічних умов, таких як інфляція, курс валют, рівень безробіття, політична стабільність, а також розвиток інфраструктури країни. Наприклад, підприємства, що працюють в економіках з високим рівнем політичної нестабільності або в країнах, що зазнають економічних труднощів, можуть мати меншу інвестиційну привабливість, незважаючи на свої позитивні фінансові показники. Таким чином, інвестиції часто враховують загальний стан економіки, навіть якщо окреме підприємство демонструє хороші результати.

Більшість наукових досліджень відзначають, що інвестиції в нові технології мають великий вплив на інвестиційну привабливість підприємства. Однак варто зазначити, що інвестиції в нові технології потребують значних витрат і часу на реалізацію, а результати можуть бути непередбачуваними. Тому важливим аспектом є оцінка здатності підприємства до швидкої адаптації до технологічних змін і його інноваційного потенціалу. В цьому контексті, особливо значущими є дослідження, що підкреслюють важливість технологічної гнучкості та здатності підприємств швидко адаптуватися до нових умов (наприклад, переходу на цифрові платформи).

Дослідження показують, що високий рівень корпоративного управління і соціальна відповідальність бізнесу позитивно впливають на інвестиційну привабливість. Ефективне корпоративне управління сприяє зниженню ризиків

для інвесторів і створює передумови для сталого розвитку підприємства. Крім того, підприємства, які активно займаються корпоративною соціальною відповідальністю (CSR), можуть залучати більше інвестицій, оскільки інвестори все більше орієнтуються на сталий розвиток і етичні практики в бізнесі.

Інвестори завжди враховують потенційні ризики, які можуть вплинути на прибутковість інвестицій. Тому важливо оцінювати не лише фінансові показники, але й ризики, пов'язані з діяльністю підприємства, наприклад, ризики ринку, технологічні ризики, екологічні ризики тощо. Підприємства, що мають ефективні стратегії управління ризиками, є більш привабливими для інвесторів. Інвестиційна привабливість тісно пов'язана з рівнем довіри до системи управління ризиками на підприємстві.

Врахування конкурентного середовища також має важливе значення для оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Підприємства, які працюють у конкурентоспроможних секторах економіки з високими бар'єрами для входу або з вигідними конкурентними перевагами, зазвичай є більш привабливими для інвесторів. Висока конкуренція може як стимулювати інвестиції, так і знижувати привабливість підприємств, якщо вони не здатні зберегти свою конкурентоспроможність на ринку.

Фінансові показники можуть бути суттєво покращені завдяки ефективному фінансовому аналізу та прогнозуванню. Згідно з сучасними дослідженнями, підприємства, які використовують передові методи фінансового аналізу і мають надійні прогнози щодо своїх фінансових результатів, є більш привабливими для інвесторів. Важливим є впровадження практик аналізу ризиків, який дозволяє підприємствам продемонструвати інвесторам свою здатність до адаптації в умовах змінюваного економічного середовища.

Інвестиційна привабливість підприємства може також залежати від міжнародних факторів, зокрема, від можливості виходу на зовнішні ринки, доступу до міжнародних фінансових інструментів, а також від взаємодії з

міжнародними партнерами і клієнтами. Підприємства, які мають потенціал для міжнародної експансії, часто залучають більшу кількість інвесторів, оскільки такі підприємства пропонують більш високий рівень диверсифікації і здатні знижувати ризики, пов'язані з локальними економічними потрясіннями.

Державна політика та законодавство можуть істотно впливати на інвестиційну привабливість підприємства. Наприклад, законодавчі ініціативи, податкові пільги або субсидії для інвесторів можуть збільшити привабливість певних підприємств або секторів економіки. Зміни в податковій політиці, зокрема у вигляді податкових канікул чи зниження податків на доходи підприємств, можуть стимулювати інвестиції в конкретні галузі, що позитивно позначиться на їхній інвестиційній привабливості. З іншого боку, державне регулювання може створювати певні бар'єри, наприклад, високі мита або обмеження для іноземних інвестицій, що знижує привабливість підприємств для міжнародних інвесторів.

Підприємства, що мають стратегії диверсифікації, можуть мати вищий рівень інвестиційної привабливості. Диверсифікація може відбуватися за різними напрямками: розширення асортименту продукції, вихід на нові ринки або створення нових бізнес-підрозділів. Це дозволяє підприємствам знижувати ризики, пов'язані з залежністю від одного виду діяльності, і підвищує їхню стабільність. Інвестори часто шукають компанії з низьким рівнем ризику, тому підприємства, що мають добре розвинену стратегію диверсифікації, можуть бути більш привабливими.

Окрім фінансових показників і макроекономічних факторів, психологічні і емоційні фактори також можуть значно впливати на інвестиційну привабливість підприємства. Інвестори часто схильні до певних емоційних аспектів, таких як довіра до управлінської команди підприємства, репутація керівників або бажання інвестувати в підприємства з певними корпоративними цінностями (наприклад, етичними чи соціальними). Врахування цих психологічних аспектів у прийнятті інвестиційних рішень є

важливим, оскільки вони можуть допомогти підприємствам залучити інвестиції навіть у нестабільних економічних умовах.

Міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, а також різні регіональні інвестиційні банки, можуть відігравати важливу роль у залученні інвестицій. Вони можуть надавати кредити, гранти або інші фінансові інструменти підприємствам, що мають великий потенціал для розвитку, але стикаються з проблемами в доступі до капіталу на місцевому ринку. Підприємства, які мають підтримку з боку таких організацій, можуть значно підвищити свою інвестиційну привабливість завдяки додатковому фінансуванню, а також через полегшення доступу до зовнішніх ринків.

Розвинена маркетингова стратегія, сильний бренд і імідж підприємства можуть також збільшити його інвестиційну привабливість. Компанії з сильною репутацією на ринку, що мають великий і лояльний клієнтський сегмент, можуть залучати інвестиції завдяки надійності і передбачуваності своїх доходів. Бренд, який асоціюється з якістю, інноваціями або соціальною відповідальністю, може створити позитивне сприйняття підприємства серед інвесторів.

Дослідження також підкреслюють важливість інвестицій підприємств у дослідження та розробки (R&D), оскільки інновації можуть суттєво збільшити конкурентоспроможність і привабливість компанії для інвесторів [15].

Підприємства, які активно інвестують у розвиток нових продуктів та технологій, можуть отримати значні переваги у майбутньому, що робить їх привабливими для довгострокових інвесторів, але витрати на R&D може бути важко оцінити, оскільки не всі інновації гарантовано призводять до прибутку. Деякі підприємства можуть витратити значні кошти на розробки без явного фінансового результату, що знижує привабливість для інвесторів.

Також інвестори все більше звертають увагу на ESG (екологічні, соціальні та управлінські) показники підприємств. Високі ESG-рейтинги можуть бути індикатором сталого розвитку підприємства і здатності

ефективно управляти ризиками, пов'язаними з екологічними проблемами, соціальними змінами та корпоративним управлінням [16].

Інвестори, орієнтовані на сталий розвиток, враховують ESG-фактори при прийнятті рішень, що може забезпечити більш стабільний інвестиційний клімат для компаній з високими ESG-рейтингами. Втім, Оцінка ESG є суб'єктивною, залежною від методу і джерела даних. Відсутність єдиних стандартів може призвести до розбіжностей в оцінках та ускладнити порівняння підприємств. Деякі компанії можуть маніпулювати ESG-показниками або здійснювати лише формальні кроки, щоб покращити свій рейтинг без суттєвих змін [17].

Приклади компаній, які завдяки ESG залучили інвестиції:

1. "Нафтогаз" (Україна): Завдяки екологічним ініціативам залучив європейські гранти на модернізацію інфраструктури.

2. "Tesla" (США): Високий ESG-рейтинг дозволив залучити мільярдні інвестиції на розробку нових технологій.

3. "ДТЕК" (Україна): Інвестиції в «зелену» енергетику сприяли отриманню підтримки від міжнародних інвесторів.

Згідно з деякими дослідженнями, інвестиційна привабливість підприємства залежить також від психологічних та поведінкових факторів. Наприклад, інвестори можуть схилитися до підприємств, які активно підтримують соціальні проекти або мають високий публічний імідж, навіть якщо їхні фінансові показники не є найкращими. Це дозволяє підприємствам залучати капітал навіть за умов нестабільної економічної ситуації, що може бути важливим для стартапів чи нових компаній. Але слід зауважити, що психологічні фактори не завжди мають прямий економічний зв'язок з реальною прибутковістю підприємства, тому вони можуть вводити в оману потенційних інвесторів, особливо коли йдеться про емоційну складову інвестування [18].

Загалом, наукові дослідження свідчать, що інвестиційна привабливість підприємства є складним та багатогранним феноменом, який включає не лише

фінансові показники, а й інноваційний потенціал, стратегічне управління ризиками, корпоративне управління та зовнішні фактори, такі як економічні та соціально-політичні умови. Комплексний підхід до оцінки інвестиційної привабливості дозволяє точніше прогнозувати успіх підприємства в умовах змінюваної економічної ситуації.

1.3. Інвестиції як інструмент відновлення та розвитку підприємств у посткризовий період

Відновлення та розвиток підприємств після економічних або соціальних криз є однією з найважливіших задач для підтримки стабільності та зростання економіки. Інвестиції, як один із основних інструментів, відіграють ключову роль у цьому процесі, забезпечуючи фінансові ресурси для модернізації виробничих потужностей, інтеграції нових технологій та посилення конкурентоспроможності підприємств [19].

У посткризовий період роль інвестицій стає особливо важливою, оскільки економіка потребує швидкого відновлення, а підприємства — підтримки для адаптації до змінюваних умов.

Інвестиції є основним джерелом фінансування для підприємств у період відновлення. Вони дають можливість підприємствам адаптуватися до нових економічних реалій і покращити їх фінансовий стан, який може бути значно ослаблений кризовими явищами. Основні напрямки використання інвестицій для відновлення:

- Модернізація виробничих потужностей: Під час кризи багато підприємств зазнають технічного відставання, і оновлення обладнання стає необхідністю для зниження витрат та підвищення продуктивності. Інвестиції в нові технології допомагають підприємствам швидко адаптуватися до змін.
- Ремонт і відновлення інфраструктури: Вплив криз на інфраструктуру може бути руйнівним, особливо в умовах війни або природних

катастроф. Інвестиції в оновлення інфраструктурних об'єктів (дороги, логістичні центри, склади) є важливими для відновлення стабільної роботи підприємств.

- Оптимізація управлінських процесів: Кризові явища часто призводять до зниження ефективності управління. Інвестиції в модернізацію управлінських систем та автоматизацію процесів дозволяють підвищити ефективність і зменшити операційні витрати [20].

Загалом різні напрямки інвестицій взаємопов'язані і сприяють відновленню підприємства в комплексі (Рис. 1.3)

Рис. 1.3. Інтеграція інвестиційних напрямків

Інвестиції в період посткризового відновлення підприємств є важливим інструментом для відновлення їхньої фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Підприємства повинні спрямовувати інвестиції на модернізацію, інновації, людський капітал і залучення зовнішнього фінансування, що дозволить їм швидко адаптуватися до змінюваних умов і

забезпечити довгостроковий розвиток [21].

Залучення інвестицій є важливим не лише для індивідуальних підприємств, але й для розвитку національної економіки в цілому. Рекомендується також створення сприятливих умов для інвестицій, таких як податкові пільги, державні програми підтримки та заохочення екологічно чистих технологій.

Інвестиції в інновації та новітні технології мають вирішальне значення для адаптації підприємств до нових умов. Сучасні технології, зокрема у сфері автоматизації виробничих процесів, штучного інтелекту, робототехніки та Інтернету речей, допомагають підвищити продуктивність, знизити витрати та створити нові продукти, які можуть забезпечити підприємствам конкурентні переваги. Залучення інвестицій у ці технології сприяє формуванню умов для довгострокового розвитку та підтримки стійкості підприємств після кризи.

Відновлення підприємств після кризи — це складний і тривалий процес, але завдяки ефективним інвестиціям можна не тільки повернути підприємства до довоєнного рівня, але й підвищити їхню стійкість і здатність до швидкого зростання в майбутньому.

Інвестиції можуть включати не тільки фінансування через традиційні канали, але й через спеціальні державні програми та міжнародні гранти, спрямовані на підтримку екологічних проектів, інноваційних розробок або технологічного оновлення. Державна підтримка може включати не тільки податкові пільги, а й фінансування через субсидії, державні закупівлі чи кредитування з низькими відсотковими ставками, що є важливим інструментом для підприємств на етапі відновлення.

Інвестиції в людський капітал, такі як підвищення кваліфікації працівників та залучення нових талантів, є не менш важливими. У посткризовий період підприємства часто стикаються з необхідністю модернізації внутрішніх процесів і структур, що потребує від співробітників високої компетентності в роботі з новими технологіями та в управлінні змінними умовами.

Для забезпечення максимального ефекту від інвестицій у посткризовий період необхідно враховувати кілька ключових аспектів.

Інвестиції у навчання та підвищення кваліфікації співробітників дозволяють адаптувати персонал до роботи з новими технологіями та умовами. Крім того, створення комфортних умов праці сприяє підвищенню мотивації та продуктивності співробітників [22].

Впровадження інноваційних рішень дозволяє підприємствам отримувати конкурентні переваги на ринку. Це може включати розробку нових продуктів, автоматизацію виробничих процесів або впровадження сучасних підходів до обслуговування клієнтів.

У сучасному глобалізованому світі іноземні інвестори можуть відігравати важливу роль у фінансуванні посткризового відновлення. Важливо створювати сприятливий інвестиційний клімат, який включає прозорі законодавчі рамки, гарантії безпеки капіталу та підтримку інвесторів з боку держави.

У контексті глобальних викликів, пов'язаних зі змінами клімату, екологічна складова стає важливим фактором для інвесторів. Впровадження "зелених" технологій не тільки знижує екологічний слід підприємств, але й відкриває доступ до міжнародних грантів та спеціальних програм підтримки [23].

Підприємствам варто зосереджувати увагу на різних джерелах інвестування, таких як кредитування, випуск корпоративних облігацій, залучення венчурного капіталу та використання державних субсидій.

Криза часто підштовхує до активного використання цифрових технологій, таких як електронна комерція, цифрова логістика, аналітика великих даних (Big Data) та штучний інтелект. Інвестиції у цифровізацію дозволяють підприємствам оптимізувати бізнес-процеси, зменшувати витрати та підвищувати конкурентоспроможність.

Роль держави у створенні умов для залучення інвестицій є критичною. Необхідно розробляти та реалізовувати державні програми стимулювання

інвестицій, забезпечувати гарантії для інвесторів та підтримувати малі і середні підприємства. Важливими заходами є спрощення бюрократичних процедур, податкові пільги для підприємств, що впроваджують інновації, та надання доступу до дешевих кредитів [24].

Особливу увагу слід приділяти залученню інвестицій у малі та середні підприємства, які є основою економіки і здатні сприяти швидкому відновленню національної економіки. Створення сприятливих умов для МСП через державні програми підтримки, включаючи субсидії, гранти та пільгове кредитування, сприятиме прискореному відновленню та розширенню цих підприємств.

Відновлення та розвиток підприємств після кризи є процесом, який вимагає стратегічного підходу, злагоджених дій з боку бізнесу та держави, а також активного залучення зовнішніх і внутрішніх інвесторів. Лише комплексний підхід до інвестування може гарантувати стійкість економіки та забезпечити її зростання в умовах посткризового періоду.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТОВ «АКТІС ГРУП»

2.1. Оцінка фінансового стану ТОВ «Актіс Груп»

ТОВ "Актіс Груп" — це компанія, яка спеціалізується на оптовій та роздрібній торгівлі паливом, а також на фінансовому обслуговуванні операцій, пов'язаних з паливом. Підприємство займається управлінням дебіторською та кредиторською заборгованістю, що є важливою частиною його фінансової стратегії. Загальну характеристику ТОВ «Актіс Груп» представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ТОВ «Актіс Груп»

Повне найменування юридичної особи	Товариство з обмеженою відповідальністю «Актіс Груп»
Код ЄДРПОУ	35681608
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів
Середня кількість працівників	36
Юридична адреса	вулиця Ливарна, буд. 4, оф. 502, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49044, Україна

Основними напрямками діяльності підприємства є оптова та роздрібна торгівля паливом, управління фінансовими операціями, що пов'язані з паливом; управління дебіторською та кредиторською заборгованістю; фінансові послуги для підприємств, що займаються паливною діяльністю.

Компанія володіє значними основними засобами, зокрема земельними ділянками та будівлями для зберігання пального та інших матеріальних ресурсів. Для підприємства характерна наявність довгострокових фінансових

інвестицій, що свідчить про стабільність та націленість на довгострокове зростання.

ТОВ «Актіс Груп» також активно займається розширенням своєї присутності на ринку, постійно вдосконалюючи технологічні процеси та розширюючи асортимент продуктів і послуг. Крім того, компанія займається розробкою нових фінансових інструментів та рішень для оптимізації процесів закупівлі, зберігання і продажу пального, що дозволяє забезпечувати конкурентоспроможність на ринку і знижувати витрати.

Серед ключових факторів, які забезпечують успіх компанії, варто відзначити високий рівень досвіду і кваліфікації працівників, а також наявність міцних партнерських зв'язків з постачальниками пального та іншими учасниками ринку енергетичних ресурсів. Компанія активно працює над покращенням своєї корпоративної культури, що включає розвиток лідерських якостей серед керівництва та підвищення рівня кваліфікації персоналу через корпоративне навчання та професійні тренінги.

Завдяки своєму стабільному фінансовому становищу та ефективній стратегії управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, ТОВ «Актіс Груп» здатна швидко адаптуватися до змін на ринку та забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань. Це дозволяє знижувати фінансові ризики та підвищувати рівень ліквідності.

У перспективі компанія планує розширювати спектр своїх послуг, зокрема через впровадження нових енергозберігаючих та екологічно чистих технологій. Це включає розвиток альтернативних видів пального та послуг у сфері відновлюваних джерел енергії, що відповідає сучасним вимогам екологічної стійкості та сприяє поліпшенню корпоративного іміджу.

Таким чином, ТОВ «Актіс Груп» демонструє стабільний розвиток завдяки збалансованій стратегії управління фінансами, інвестиціям у інновації та вдосконаленню корпоративної культури, що дозволяє компанії зберігати високу конкурентоспроможність та залучати інвесторів для подальшого зростання.

У таблиці 2.2 наведено ключові показники фінансових результатів діяльності підприємства за 2021-2023 рік.

Таблиця 2.2

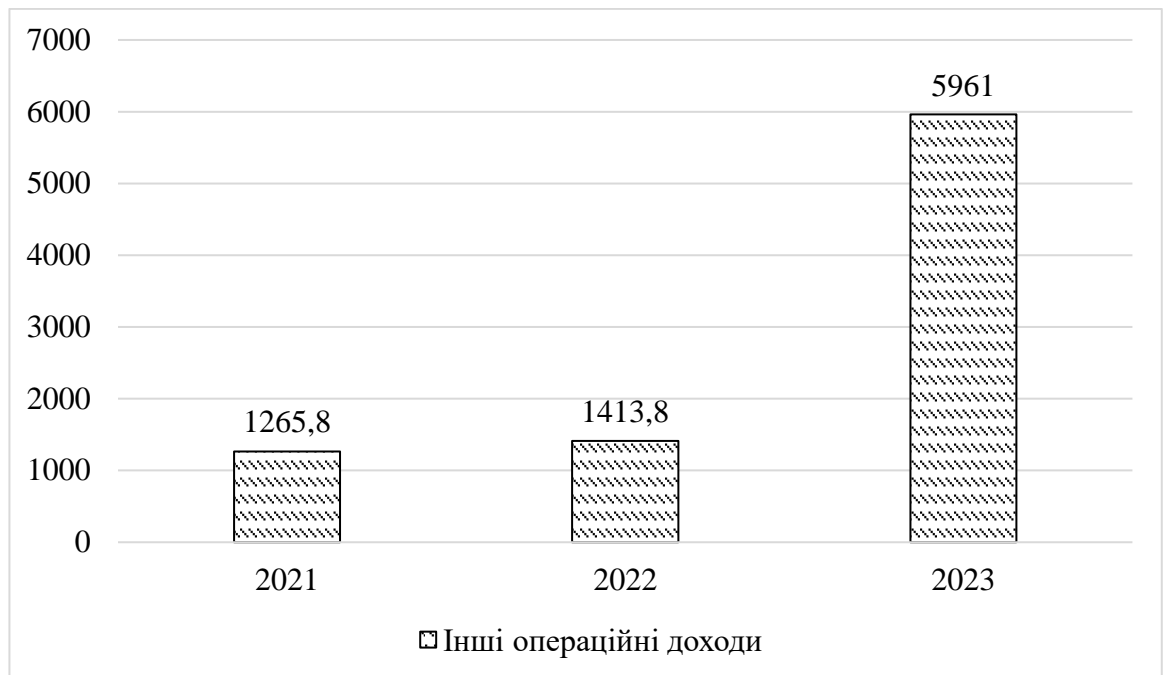
Фінансові результати діяльності ТОВ «Актіс Груп» за 2022-2023р,
тис. грн.

Показник	Рік			Відхилення			
	2021	2022	2023	Абсолютне		Темп приросту, %	
				2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8953,2	9329,3	23825,8	376,10	14496,50	104,20	255,38
Інші операційні доходи	1265,8	1413,8	5961,0	148,00	4547,20	111,69	421,62
Інші доходи	5,6	14,1	8,1	8,50	-6,00	251,78	57,44
Разом доходи	10224,6	10757,2	29794,9	532,60	19037,70	105,20	276,97
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4596,2	5957,7	19458,1	1361,50	13500,40	129,62	326,60
Інші операційні витрати	3596,4	4475,8	9301,7	879,40	4825,90	124,45	207,82
Інші витрати	114	168,3	182,6	54,30	14,30	147,63	108,49
Разом витрати	8306,6	10601,8	28942,4	2295,20	18340,60	127,63	272,99
Фінансовий результат до оподаткування	132,8	155,4	852,5	22,60	697,10	117,01	548,58
Податок на прибуток	30,1	54,6	153,5	24,50	98,90	181,39	281,13
Чистий прибуток	102,7	100,8	699,0	-1,90	598,20	98,149	693,45

У звіті компанії (Додаток А) вказано, що протягом 2023 року компанія зафіксувала дохід у розмірі 29 794,9 тис. грн., що аж на 276% більше, ніж у попередньому році. Значне зростання доходу свідчить про ефективне збільшення обсягів реалізації продукції або покращення умов продажу. Це може бути наслідком розширення ринку, підвищення попиту чи збільшення цін. Зростання цін на товари та послуги могло сприяти збільшенню доходів у грошовому вираженні, хоча фізичні обсяги могли залишитися сталими.

Різке збільшення інших операційних доходів (рисунок 2.1) може

свідчити про додаткові джерела доходу, такі як здача активів в оренду, продаж необоротних активів чи позитивні результати від додаткових видів діяльності.

Рис. 2.1. Динаміка інших операційних доходів ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023рр. , тис. грн.

Зростання собівартості у 2023 році значне і становить 326,6%, але це закономірно на тлі збільшення обсягів реалізації. Воно спричинене підвищенням цін на сировину, енергоносії та транспорт, залученням нових постачальників із вищими тарифами.

Хоча витрати суттєво зросли, їхній приріст відносно нижчий за приріст доходів, що забезпечило значний ріст прибутковості. Чистий прибуток зріс у понад 7 разів, що свідчить про покращення ефективності управління ресурсами.

Динаміка активів та пасивів ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023 роки наведена в таблиці 2.3.

Збільшення оборотних активів і необоротних активів говорить про інвестиційну активність компанії. Зниження поточних зобов'язань у 2022-2023 роках свідчить про зменшення боргового навантаження. Зростання власного капіталу демонструє покращення фінансової стійкості підприємства.

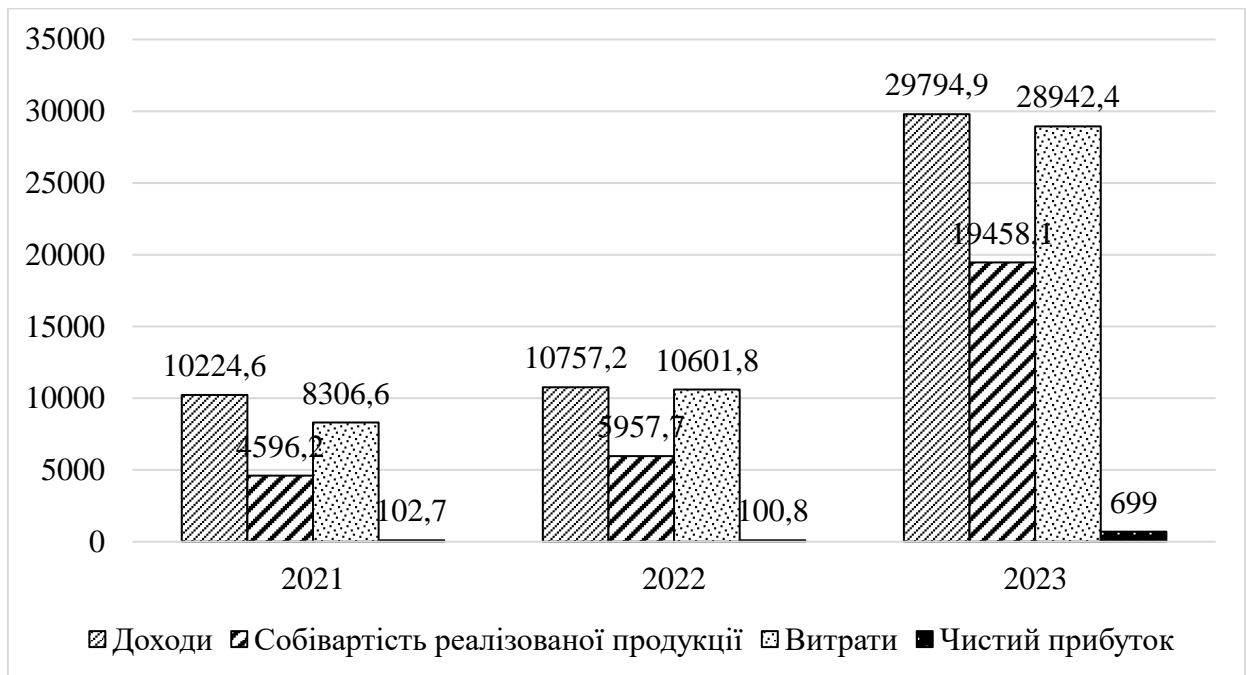

Таблиця 2.3

**Динаміка активів та пасивів ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023 рр.,
тис. грн.**

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2022/2021	Відхилення 2023/2022
Оборотні активи	5000	5400	6200	400	800
Необоротні активи	15500	17000	18300	1500	1300
Власний капітал	5300	5600	6200	300	600
Поточні зобов'язання	14000	10800	9700	-3200	-1100
Довгострокові зобов'язання	1200	1000	1200	-200	200

Динаміка основних показників фінансової діяльності ТОВ «Актіс Груп» показана на рисунку 2.2.

**Рис. 2.2. Динаміка основних показників фінансової діяльності ТОВ
«Актіс Груп» за 2021-2023рр., тис. грн.**

Користуючись даними звіту в Додатку А, проведемо оцінку фінансового стану компанії за основними показниками: ліквідність, фінансова стійкість, ділова активність і рентабельність.

Ліквідність дає змогу оцінити здатність підприємства покривати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Коефіцієнт загальної

ліквідності обчислюється за формулою 2.1:

$$K_{зл} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (2.1)$$

На кінець 2023 року коефіцієнт ліквідності компанії становив 0,64 (нормативне значення 1,0-2,0). У ТОВ «Актіс Груп» недостатня ліквідність, що свідчить про ризики з платоспроможністю. Підприємство має лише трохи більше половини поточних активів від своїх поточних зобов'язань. Тобто на кожну гривню поточного боргу у підприємства є тільки 60 копійок ліквідних активів для його погашення. Це означає, що підприємство може мати проблеми з погашенням своїх короткострокових боргів без залучення додаткових фінансових ресурсів або відстрочок.

Абсолютна ліквідність обчислюється як співвідношення найбільш ліквідних активів до короткострокових зобов'язань. У 2021 році абсолютна ліквідність становить 0,12, у 2022 році 0,21, а у 2023 році 0,23.

У 2021 році коефіцієнт загальної ліквідності становив 0,36, а у 2022 році 0,50. Якщо розглядати динаміку показника, то збільшення коефіцієнта ліквідності свідчить про поступове покращення платоспроможності компанії. Однак абсолютна ліквідність залишається низькою, що вказує на обмежені можливості термінового погашення боргів.

У деяких випадках низький ліквідності може бути частиною стратегії підприємства, якщо компанія вірить у стабільні грошові потоки в майбутньому і використовує залучене фінансування для розширення бізнесу. Наприклад, для ТОВ "Актіс Груп", яке займається оптовою торгівлею паливом, відстрочені платежі від клієнтів можуть дозволити компанії деякий час не сплачувати свої зобов'язання, що знижує потребу в наявності великого обсягу ліквідних активів.

Фінансова стійкість оцінюється співвідношенням власного капіталу до залучених зобов'язань. Обчислимо коефіцієнт автономії підприємства за формулою 2.2:

$$K_a = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Баланс}} \quad (2.2)$$

На кінець 2023 року значення коефіцієнта автономії для ТОВ «Актіс Груп» становить 0,36 при нормативному значенні $\geq 0,5$. Це свідчить про те, що підприємство значною мірою залежить від зовнішнього фінансування. У 2021 році коефіцієнт автономії становив 0,26, а у 2022 році 0,32.

Обчислимо коефіцієнт фінансової залежності за формулою 2.3:

$$Кфз = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Власний капітал}} \quad (2.3)$$

На кінець 2023 року коефіцієнт фінансової залежності досліджуваного підприємства становить 2,8 при нормативному значенні ≤ 1 , що ще раз вказує на суттєву залежність компанії від зовнішнього фінансування. У 2021 році коефіцієнт фінансової залежності становив 3,85, а у 2022 році 3,11.

Загалом, спостерігається покращення фінансової стійкості компанії, що відображається у поступовому зростанні коефіцієнта автономії та зниженні коефіцієнта фінансової залежності. Це свідчить про зменшення боргового навантаження і підвищення частки власного капіталу у структурі активів.

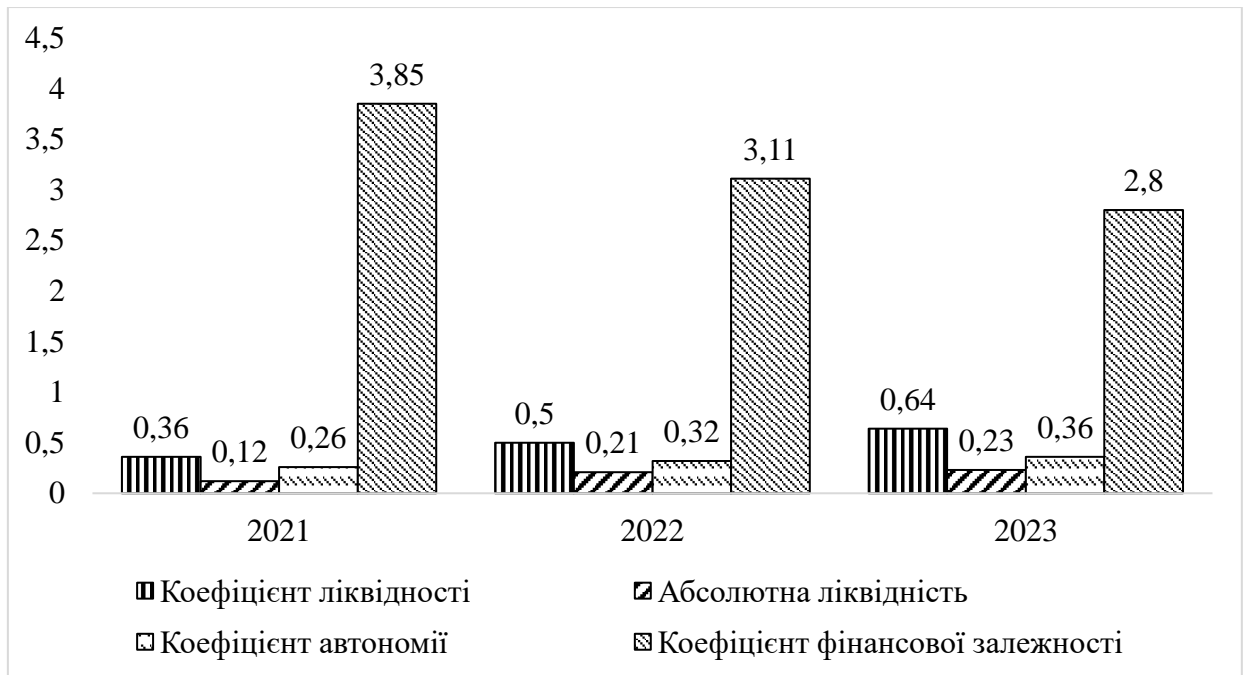
Ділова активність оцінює ефективність використання активів для генерування доходів. Ділову активність підприємства можна оцінити за допомогою коефіцієнта оборотності активів:

$$Кoa = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Баланс}} \quad (2.4)$$

На кінець 2023 року коефіцієнт оборотності активів для ТОВ «Актіс Груп» становить 0,62 при нормативному значенні $> 1,0$. Можна зробити висновок, що активи компанії використовуються не дуже ефективно.

Рентабельність активів оцінюється як відношення чистого прибутку до балансу і у досліджуваного підприємства вона становить 1,82%, що свідчить про низьку ефективність управління ресурсами.

Динаміка основних показників фінансового стану ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023рр. показана на рисунку 2.3.

Рис. 2.3. Динаміка основних показників фінансового стану ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023рр.

Розглянувши фінансовий стан ТОВ «Актіс Груп», можна зробити висновок, що підприємство демонструє як позитивні тенденції, так і суттєві ризики, які потребують уваги.

1. Зниження коефіцієнта критичної ліквідності. На кінець 2023 року коефіцієнт критичної ліквідності становив 0,45, що є значно нижчим за рекомендоване значення 0,7–1,0. Це свідчить про обмежену здатність підприємства швидко покривати свої зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів (грошових коштів та короткострокової дебіторської заборгованості).

2. Низька абсолютна ліквідність. Абсолютна ліквідність у 2023 році зросла до 0,12, але все ще значно нижча за оптимальне значення (0,2–0,3). Це свідчить про дефіцит грошових коштів, що може ускладнити виконання термінових платежів.

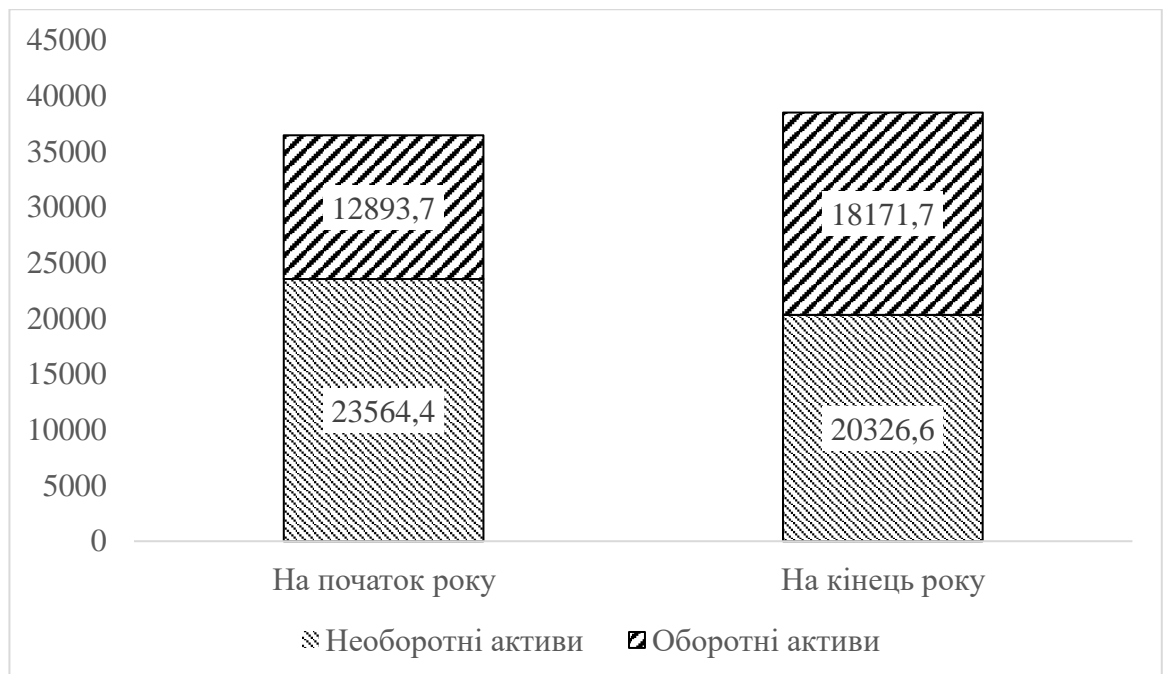
3. Високий рівень боргового навантаження. Коефіцієнт фінансової залежності, що становить 2,8, демонструє значну залежність підприємства від позикових коштів. Це підвищує ризик фінансової нестабільності, особливо в

умовах зростання відсоткових ставок чи посилення умов кредитування.

4. Недостатня ефективність використання активів. Коефіцієнт оборотності активів (0,62) свідчить про низьку швидкість обігу активів підприємства, що обмежує можливості збільшення доходів.

5. Погіршення обслуговування дебіторської заборгованості. Період оборотності дебіторської заборгованості збільшився до 132 днів, що вказує на проблеми з управлінням дебіторами та затримки у надходженні коштів від покупців.

Частка оборотних активів в загальній структурі активів збільшилась (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Динаміка активів ТОВ «Актіс Груп» за 2023р. (тис. грн.)

Таким чином, ТОВ «Актіс Груп» демонструє позитивну динаміку доходів і прибутків, але стикається з низькою ліквідністю та помірною ефективністю управління активами.

2.2 Оцінка інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп»

Як відомо, інвестор вкладає кошти в конкретний інвестиційний проект,

який реалізується на конкретному підприємстві. Тож показники фінансового стану підприємства та його майновий стан є нерозривними для інвестора та мають найбільше значення під час оцінки інвестиційної привабливості.

Для отримання більш точних результатів оцінки інвестиційної привабливості підприємства ТОВ «Актіс Груп», слід оцінювати хоча б двома різними методами. У цій роботі використовуються семифакторний метод та комплексна оцінка.

Формула семифакторної моделі [25]:

$$P_a = a * b * c * d * k * l * m, \quad (2.5)$$

де a = Чистий прибуток / Виручка – чиста рентабельність продажів;

b = Виручка / Оборотні активи - оборотність оборотних активів;

c = Оборотні активи / Поточні зобов'язання – коефіцієнт поточної ліквідності;

d = Поточні зобов'язання / Дебіторська заборгованість – співвідношення поточних зобов'язань та дебіторської заборгованості;

k = Дебіторська заборгованість / Кредиторська заборгованість – відношення дебіторської заборгованості до кредиторської заборгованості;

l = Кредиторська заборгованість / Позикові кошти - співвідношення кредиторської заборгованості організації до суми позикових коштів;

m = Позикові кошти / Активи – відношення позикового капіталу до сукупних активів підприємства.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства семифакторним методом наведена у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Розрахунок інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» за семифакторним методом

Позначення	2021	2022	2023
a	0,002	0,01	0,03
b	0,64	0,72	1,31
c	0,36	0,5	0,64
d	3,50	3,46	3,27
k	0,26	0,29	0,31

Продовження табл. 2.4

l	0,42	0,57	1,47
m	1,30	1,35	1,36
Pa	0,0002	0,003	0,05

За отриманими результатами розрахунку можна побачити, що показник рентабельності оборотних активів зростає у 2023 році. Для ТОВ «Актіс Груп» зростання показника рентабельності активів може свідчити про ефективніше управління своїми ресурсами для отримання доходу.

Результати розрахунків за семифакторним методом демонструють значне покращення основних фінансових показників підприємства в 2023 році. Особливої уваги заслуговує динаміка показника Pa, який зріс з 0,0002 у 2021 році до 0,05 у 2023 році. Це свідчить про поступове покращення фінансової стабільності та зростання ефективності використання активів.

Зростання чистої рентабельності продажів з 0,002 до 0,03 вказує на збільшення частки чистого прибутку в виручці, що свідчить про покращення операційної ефективності компанії.

Значне зростання показника оборотності оборотних активів з 0,64 у 2021 році до 1,31 у 2023 році демонструє покращення швидкості обігу оборотних активів, що сприяє підвищенню ліквідності та зменшенню ризиків дефіциту оборотних коштів.

Підвищення значення коефіцієнта поточної ліквідності з 0,36 до 0,64 свідчить про збільшення здатності компанії покривати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів.

Незначне зниження показника співвідношення поточних зобов'язань та дебіторської заборгованості з 3,50 до 3,27 демонструє стабільність у розподілі фінансових потоків та збалансованість роботи з дебіторами.

Незначне підвищення відношення позикового капіталу до активів з 1,30 до 1,36 демонструє збереження високої частки позикового капіталу, що є характерним для компаній, які активно інвестують у розвиток.

Позитивна динаміка показників за семифакторним методом свідчить про

стабілізацію фінансового стану ТОВ «Актіс Груп» та покращення його інвестиційної привабливості. Компанія демонструє ефективне управління ресурсами, що сприяє нарощуванню доходів і зниженню ризиків.

Для визначення інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» розрахуємо індекс інвестиційної привабливості. Результати розрахунку наведені в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Розрахунок індексу інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп»

Показники	Індекс зміни показника, од.			Середньорічний індекс зростання, од.
	2021	2022	2023	
Рентабельність продажів	0,002	0,01	0,03	0,014
Оборотність оборотних активів	0,64	0,72	1,31	0,89
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,36	0,5	0,64	0,5
Відношення поточних зобов'язань до дебіторської заборгованості	3,50	3,46	3,27	3,41
Відношення кредиторської заборгованості до позикового капіталу	0,42	0,57	1,47	0,82
Відношення позикового капіталу до активів	1,30	1,35	1,36	1,33
Інтегральний індекс інвестиційної привабливості	1,25	1,1	1,7	1,42
Сукупний індекс інвестиційної привабливості	1,4			

Зростання значення інтегрального індексу інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» свідчить про підвищення його інвестиційної привабливості. У 2022 році відбулось зниження показника, що могло бути спричинене початком воєнних дій в Україні.

Сукупний індекс становить 1,4, а отже підприємство на даний момент є інвестиційно привабливим для інвесторів.

Проведемо оцінку інвестиційної привабливості підприємства з використанням комплексної методики. Всі дані, що потрібні будуть для розрахунків представлені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Показники ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023рр.

Показник	2021	2022	2023
Рентабельність продажів	0,08	0,21	0,87
Рентабельність активів	0,06	0,58	0,61
Рентабельність власного капіталу	0,12	0,29	0,52
Рентабельність виробничих фондів	0,23	0,20	0,33
Поточна ліквідність	0,34	0,26	0,45
Критична ліквідність	0,40	0,31	0,56
Абсолютна ліквідність	0,12	0,21	0,61
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	1,20	1,10	2,30
Коефіцієнт автономії	0,60	1,13	1,20
Коефіцієнт покриття зобов'язань	0,06	0,20	0,62
Коефіцієнт платоспроможності	0,03	0,51	0,55
Коефіцієнт фінансового ризику	0,12	0,27	0,51
Коефіцієнт фінансової залежності	0,21	0,23	0,32
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,31	0,26	0,45
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,4	0,31	0,56
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу	1,1	1,0	1,6
Рівень інноваційної активності	0,32	0,32	0,32
Частка ринку підприємства	<50%	<50%	<50%

Оскільки ТОВ «Актіс Груп» є невеликою організацією, частка ринку цього підприємства менше 50%. Рівень інноваційної активності має значення 0,32, оскільки підприємством рідко здійснюється запровадження технологічних інновацій у виробництві.

Для оцінки кожного показника використовуємо шкалу, в якій кожному значенню відповідає певний бал.

Рентабельність продажів, активів, власного капіталу та виробничих фондів:

- < 0.1 — 1 бал
- 0.1–0.3 — 2 бали
- 0.3–0.5 — 3 бали
- 0.5–0.7 — 4 бали
- 0.7 — 5 балів

Ліквідність (поточна, критична, абсолютна):

- < 0.3 — 1 бал

- 0.3–0.5 — 2 бали
- 0.5–0.7 — 3 бали
- 0.7 — 4–5 балів

Фінансова стійкість (коефіцієнти автономії, платоспроможності тощо):

- Низькі значення (< 0.5) — 1 бал
- Середні значення (0.5–1.0) — 2–3 бали
- Високі значення (> 1.0) — 4–5 балів

Зведемо дані в таблицю 2.7.

Таблиця 2.7

Розрахунок оцінки інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп»

Показник	2021	Бал 2021	2022	Бал 2022	2023	Бал 2023
Рентабельність продажів	0.08	1	0.21	2	0.87	5
Рентабельність активів	0.06	1	0.58	4	0.61	4
Рентабельність власного капіталу	0.12	2	0.29	3	0.52	4
Рентабельність виробничих фондів	0.23	2	0.20	2	0.33	3
Поточна ліквідність	0.34	2	0.26	1	0.45	2
Критична ліквідність	0.40	2	0.31	1	0.56	3
Абсолютна ліквідність	0.12	1	0.21	1	0.61	4
Коефіцієнт забезпеченості ВОК	1.20	4	1.10	4	2.30	5
Коефіцієнт автономії	0.60	3	1.13	5	1.20	5
Коефіцієнт покриття зобов'язань	0.06	1	0.20	2	0.62	4
Коефіцієнт платоспроможності	0.03	1	0.51	3	0.55	3
Коефіцієнт фінансового ризику	0.12	2	0.27	3	0.51	4
Коефіцієнт фінансової залежності	0.21	3	0.23	3	0.32	3
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0.31	2	0.26	2	0.45	3
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0.40	3	0.31	2	0.56	4
Коефіцієнт довгострокового залучення ПК	1.10	4	1.00	4	1.60	5

Для кожного року підсумовуємо бали всіх показників і розраховуємо середнє значення. У 2021 році середній бал становить 2,13; у 2022 – 2,63, а у

2023 складає 4,06.

Отримані результати демонструють позитивну динаміку фінансових показників ТОВ «Актіс Груп» у період з 2021 до 2023 року, що свідчить про ефективність впроваджених управлінських рішень і стратегій. Підвищення середнього балу з 2,13 до 4,06 вказує на суттєве покращення фінансового стану підприємства, його платоспроможності та конкурентоспроможності.

Зростання рентабельності продажів до 0,87 у 2023 році та відповідного балу до 5 свідчить про ефективність операційної діяльності компанії. Це є наслідком оптимізації витрат, підвищення продуктивності та вдосконалення бізнес-процесів. Рентабельність активів і власного капіталу також демонструють позитивну динаміку, що підтверджує здатність підприємства генерувати прибуток з наявних ресурсів.

Показники ліквідності, хоча і покращуються, залишаються на рівні середніх значень, що вимагає подальшої уваги до управління оборотними коштами. Зокрема, підвищення абсолютної ліквідності до 0,61 у 2023 році та отримання 4 балів вказує на позитивну тенденцію у здатності підприємства виконувати короткострокові зобов'язання. Однак для досягнення вищого рівня ліквідності компанії варто впроваджувати додаткові заходи, зокрема скорочення термінів обороту дебіторської заборгованості та використання фінансових інструментів, таких як факторинг.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами значно зріс до 2,30 у 2023 році, що свідчить про посилення фінансової незалежності підприємства. Це важливий фактор для інвесторів, які зацікавлені у стабільності та самодостатності підприємства. Подібно, коефіцієнт автономії досяг рівня 1,20, що підтверджує стійкість компанії до зовнішніх економічних ризиків і зміцнює довіру інвесторів.

Зростання рівня покриття зобов'язань і платоспроможності вказує на те, що компанія успішно управляє своїм борговим навантаженням. Це створює сприятливі умови для залучення додаткового капіталу на вигідних умовах. Покращення коефіцієнтів фінансового ризику і фінансової залежності

свідчить про зменшення фінансових загроз і підвищення стійкості компанії до економічних викликів [26].

Варто також зазначити, що рівень інноваційної активності, хоча й залишається незмінним (0,32), потребує подальшого розвитку. Впровадження нових технологій та інноваційних рішень дозволить ТОВ «Актіс Груп» забезпечити стійку конкурентну перевагу на ринку. Збільшення інвестицій у дослідження та розробки, розширення асортименту продукції та послуг може сприяти зміцненню позицій підприємства на ринку.

Результати аналізу підтверджують, що у 2023 році компанія досягла високого рівня інвестиційної привабливості. Це робить ТОВ «Актіс Груп» цікавим об'єктом для інвесторів, які шукають стабільні, перспективні підприємства з високим потенціалом зростання. Однак для збереження динаміки розвитку і закріплення досягнутих результатів компанії слід продовжувати впроваджувати комплексні заходи з удосконалення фінансових і операційних процесів. Це включає посилення управління ліквідністю, розвиток інноваційної діяльності, покращення інфраструктури та активну роботу з потенційними інвесторами.

Для визначення інвестиційної привабливості підприємства використовується також SPACE-аналіз. Методика SPACE допомагає визначити стратегічну позицію підприємства, використовуючи чотири вектори: фінансова сила, конкурентна перевага, стабільність середовища та привабливість галузі (таблиця 2.8)

Таблиця 2.8

SPACE-аналіз ТОВ «Актіс Груп»

Критерій	Оцінка	Коментар
Фінансова сила	+3	Зростання доходів і прибутків, зменшення боргового навантаження.
Конкурентна перевага	-2	Низький рівень ліквідності та залежність від позикового капіталу.

Продовження табл. 2.8

Стабільність середовища	-3	Високі ризики через економічну та політичну нестабільність.
Привабливість галузі	+2	Зростаючий попит на пальне, можливість участі в державних програмах підтримки.

За результатами SPACE-аналізу ТОВ «Актіс Груп» займає позицію в зоні «обережного зростання». Компанія може зосередитися на стабілізації фінансових показників і залученні інвестицій для зміцнення конкурентних переваг.

Порівняємо ТОВ «Актіс Груп» з іншим підприємством галузі. Для порівняння було обрано підприємство-аналог – ТОВ «Енерго Трейд», що також займається торгівлею паливом. Результати порівняння наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Порівняння фінансових показників ТОВ «Актіс Груп» та ТОВ «Енерго Трейд»

Показники	ТОВ «Актіс Груп»	ТОВ «Енерго Трейд»
Чистий прибуток (тис. грн.)	699	528
Рентабельність активів	1,82%	1,35%
Рентабельність власного капіталу	12,5%	10,8%
Коефіцієнт ліквідності	0,64	0,85
Коефіцієнт автономії	0,36	0,42

ТОВ «Актіс Груп» демонструє вищі показники рентабельності, що свідчить про ефективніше використання капіталу. Однак рівень ліквідності та фінансової автономії вищий у ТОВ «Енерго Трейд», що може бути привабливішим для консервативних інвесторів.

Отже, у 2021 році ТОВ «Актіс Груп» мало низьку інвестиційну привабливість. У 2022 році вона покращилась до середнього рівня, а вже у 2023 році компанія досягла високого рівня інвестиційної привабливості. Це свідчить про стабільний розвиток і значне покращення фінансових показників,

що робить підприємство привабливим для інвесторів.

2.3. Виявлення проблем і перешкод для залучення інвестицій

Незважаючи на зростання рентабельності та певний прогрес у фінансових показниках, ТОВ «Актіс Груп» стикається з низкою проблем, які можуть обмежувати його інвестиційну привабливість.

На основі вищенаведених фінансових показників зрозуміло, що у компанії низькі показники ліквідності. Хоча ми спостерігаємо позитивну тенденцію до збільшення показника поточної ліквідності, він все ж залишається нижчим за нормативне значення (1,0-1,5), що свідчить про недостатність оборотних коштів для покриття короткострокових зобов'язань.

Критична ліквідність також значно нижча за оптимальний рівень (0,7), що вказує на обмежену спроможність швидко погашати зобов'язання.

Хоча значення абсолютної ліквідності зросло у 2023 році, воно все ще сигналізує про слабку фінансову гнучкість підприємства.

Враховуючи все вищесказане, інвестори можуть побоюватися ризику дефолту за короткостроковими зобов'язаннями через низький рівень ліквідності.

Стан фінансових показників ТОВ «Актіс Груп» сигналізує про високий рівень залежності від позикового капіталу та зовнішнього фінансування, що може свідчити про підвищені фінансові ризики. Надмірна залежність від позикового капіталу може відлякувати інвесторів, оскільки це збільшує ризик втрати фінансової стійкості в разі зростання витрат на обслуговування боргів.

Коефіцієнт платоспроможності підприємства покращився, але все ж залишається нижчим за рекомендоване значення ($>0,7$). Це вказує на обмежену здатність підприємства самостійно покривати свої зобов'язання. Недостатній рівень платоспроможності може викликати у потенційних інвесторів сумніви щодо стабільності компанії.

Рівень інноваційної активності стабільний, але низький показник

свідчить про те, що підприємство рідко впроваджує сучасні технологічні рішення. Обмежена інноваційність знижує конкурентоспроможність компанії на ринку та її здатність залучати інвесторів, орієнтованих на технологічні прориви [27].

Варто зазначити, що компанія не є лідером у своїй галузі, що свідчить про обмежені можливості масштабування. Невелика частка ринку знижує привабливість для інвесторів, які зазвичай віддають перевагу компаніям із високим ринковим потенціалом. Ринок пального характеризується великою кількістю гравців, включаючи великих національних і міжнародних компаній. Конкуренти, які володіють більш розвиненою інфраструктурою, значними фінансовими ресурсами чи пропонують нижчі ціни, можуть перешкоджати зростанню частки ринку ТОВ «Актіс Груп».

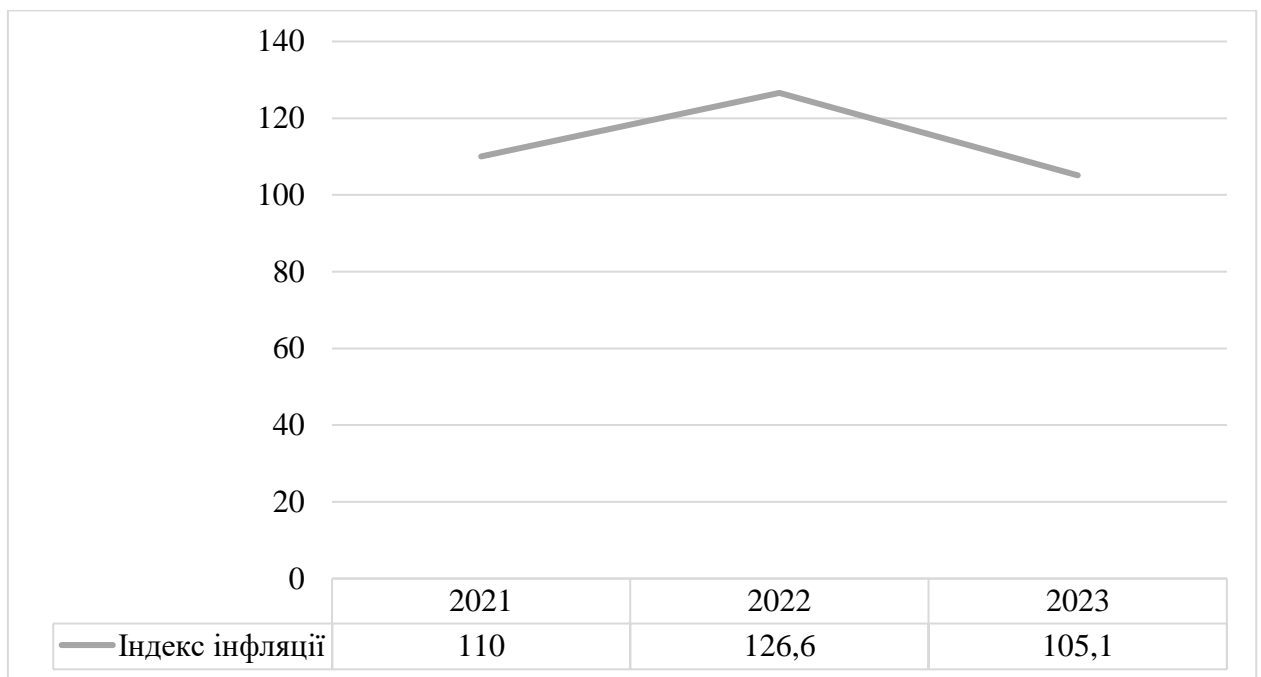
Компанія сильно залежить від основного виду діяльності — торгівлі паливом. Це робить її вразливою до коливань цін на енергоресурси, змін попиту та пропозиції на ринку пального, а також регуляторних змін у цій галузі. Інвестори можуть вважати цю залежність серйозним ризиком, адже компанія не має альтернативних джерел доходів для компенсації можливих втрат. Галузь торгівлі паливом в Україні піддається значному регулюванню з боку держави. Постійні зміни у законодавстві, введення нових податків чи зборів, а також посилення екологічних норм можуть створювати додаткове навантаження на компанію. Інвестори можуть побоюватися таких ризиків через їхню непередбачуваність.

Інвестори можуть мати сумніви через обмежену доступність даних про фінансову діяльність компанії або їх недостатню деталізацію. Відсутність прозорості може бути сприйнята як сигнал про потенційні ризики, такі як приховані борги або нестача внутрішнього контролю.

Економічна нестабільність, спричинена високим рівнем інфляції (Рис. 2.5) та коливання валютного курсу (Рис. 2.6) створюють додаткові ризики для підприємств, що працюють в Україні.

З графіка на рисунку 2.5 видно, що рівень інфляції в Україні

демонстрував значні коливання протягом аналізованого періоду. Підвищення інфляції може негативно впливати на платоспроможність споживачів та збільшення витрат для підприємств, що залежить від імпортованих товарів або ресурсів. Це може створювати додаткові фінансові труднощі для компанії, знижуючи її прибутковість і ускладнюючи процес залучення інвестицій. Інвестори, у свою чергу, будуть звертати увагу на те, як компанія адаптується до змін в економічному середовищі.

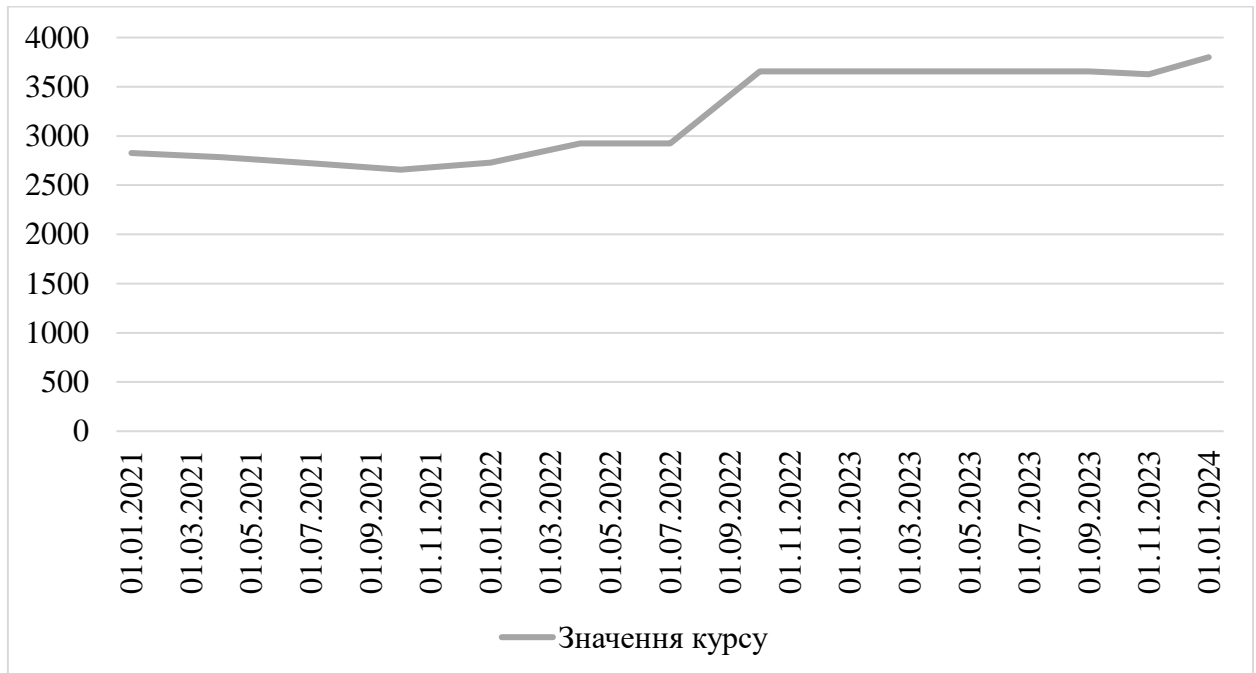
Рис. 2.5. Динаміка зміни індексу інфляції в Україні за 2021-2023рр. (%) [28]

Графік на рисунку 2.6 демонструє зміни валютного курсу гривні до долара США в період з 2021 по 2023 роки.

Зміни валютного курсу мають прямий вплив на вартість імпортованих товарів і послуг, що для компанії може означати збільшення витрат на закупівлю сировини, пального та інших ресурсів. Нестабільність курсу може підвищувати фінансові ризики для підприємства, особливо якщо частина його зобов'язань або доходів номінована в іноземній валюті. Для інвесторів такі коливання можуть виступати як додатковий фактор ризику при прийнятті

рішення про інвестування.

Рис. 2.6. Динаміка валютного курсу (грн за 100 дол.) [29]

Підвищена економічна нестабільність, обумовлена не лише внутрішніми факторами, але й зовнішньоекономічними чинниками, такими як геополітична ситуація, також впливає на фінансову стійкість підприємств в Україні. Особливо це стосується підприємств, які займаються імпортом або експортом, а також тих, чия діяльність пов'язана з енергетичними ресурсами. Зміни в глобальних цінах на нафту, газ, а також енергетичні кризи можуть мати значний вплив на рентабельність компанії та її здатність забезпечувати стабільний грошовий потік [30].

Крім економічних проблем, політична нестабільність в Україні також впливає на інвестиційну привабливість. Часті зміни у законодавстві, непередбачуваність податкової політики та правова невизначеність можуть збільшувати фінансові ризики для підприємств. Інвестори надають перевагу країнам з більш стабільними політичними та правовими системами, тому наявність таких факторів може бути перешкодою для залучення інвестицій.

З огляду на специфіку діяльності ТОВ «Актіс Груп» (торгівля паливом), важливо врахувати, що ціни на енергоресурси (нафту, газ, електроенергію)

мають істотний вплив на її фінансові показники. Збільшення вартості пального або коливання цін на енергоносії можуть безпосередньо вплинути на собівартість продукції та операційні витрати компанії. Індикатори цих змін, такі як динаміка цін на енергоносії, повинні бути враховані при оцінці фінансових перспектив компанії та її інвестиційної привабливості.

Обмежене коло постачальників може стати значною проблемою, особливо в умовах глобальної нестабільності або перебоїв у ланцюгах поставок. Це підвищує ризик простоїв, зривів виконання контрактів і додаткових витрат, що є негативним фактором для потенційних інвесторів [31].

Низький рівень інноваційної активності компанії свідчить про те, що вона не інвестує в новітні технології або не має стратегії цифрової трансформації, що обмежує її конкурентоспроможність. У сучасному світі інвестори часто шукають компанії, які активно застосовують передові технології, адже це дозволяє знижувати витрати, покращувати ефективність та відкривати нові можливості на ринку. Обмежена інноваційність може стати суттєвою перешкодою для залучення інвестицій у майбутньому [32].

Таким чином, усі вищезазначені фактори, включаючи економічну нестабільність, високу залежність від позикових коштів, політичні ризики, а також низьку інноваційну активність, створюють перешкоди для залучення інвестицій і можуть обмежити подальше зростання компанії на ринку.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості підприємства та прогнозування впливу інвестицій на його ключові фінансові показники

З метою покращення інвестиційної привабливості та забезпечення сталого фінансового розвитку ТОВ «Актіс Груп», необхідно реалізувати низку стратегічних кроків, спрямованих на подолання існуючих проблем та подальший розвиток.

Першочерговим завданням є підвищення поточної ліквідності, яка залишає бажати кращого. Компанії необхідно оптимізувати управління оборотними коштами, а саме зменшити терміни обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, що дозволить оперативніше використовувати ресурси для покриття поточних зобов'язань. Важливо також укласти угоди з постачальниками та замовниками щодо більш вигідних умов відстрочки платежів або авансів [33].

Для поліпшення ліквідності потрібно впровадити стратегію контролю за витратами. Наприклад, можна оптимізувати витрати на адміністративні послуги, енергоспоживання та логістику. Своєчасна оцінка фінансових ризиків і впровадження системи управління витратами дозволить підвищити рентабельність компанії.

ТОВ «Актіс Груп» може також розглянути можливість використання короткострокових фінансових інструментів, таких як факторинг чи дебіторська позика, для покращення ліквідності та своєчасного виконання зобов'язань. Це дозволить знизити тиск на фінансові потоки і дасть змогу компанії своєчасно реагувати на непередбачувані фінансові труднощі.

Одним із найбільш ефективних шляхів покращення платоспроможності

є реструктуризація позикового капіталу. Перегляд умов погашення боргів або рефінансування існуючих зобов'язань на вигідніших умовах дозволить зменшити навантаження на фінансові потоки, що у свою чергу покращить ліквідність і платоспроможність компанії.

Для підвищення ефективності та зниження витрат, компанії варто інвестувати у сучасні технології. Це може включати автоматизацію процесів, інвестування в нові енергозберігаючі рішення або впровадження передових технологій у сфері торгівлі паливом. Автоматизація допоможе зменшити витрати на обслуговування та покращить точність та швидкість операцій.

Для підвищення ефективності фінансових показників ТОВ «Актіс Груп» можна запропонувати проект спрямований на модернізацію обладнання та розширення виробничих потужностей. Цілі проекту:

- Підвищення продуктивності.
- Зменшення витрат шляхом впровадження сучасного обладнання для зберігання та транспортування пального.

Загальна сума інвестицій повинна становити 2,5 млн. грн. (оцінка на основі ринкових даних про вартість обладнання). Термін реалізації проекту 1 рік. Джерелами фінансування виступатимуть власні кошти в обсязі 30% та 70% залучених інвестицій.

Якщо загальна вартість проекту становить 2,5 млн. грн., то сума вкладених власних коштів буде становити 30% від загальної вартості, тобто 0,75 млн., грн. Сума залучених інвестицій 1,75 млн. грн.

У 2023 році чистий дохід становив 23825,8 тис. грн. Очікуване збільшення від реалізації інвестиційного проекту становить 25%, тобто 5956,45 тис. грн. Таким чином, прогнозований чистий дохід після завершення інвестиційного проекту становить 29782,25 тис. грн.

Собівартість у 2023 році становить 19458,1 тис. грн. Впровадження інвестиційного проекту передбачає зниження транспортних витрат на 15%, тобто 2918,7. Таким чином, прогнозована собівартість становить 16539,4, тис. грн.

Чистий прибуток 2023 року становить 699,0 тис. грн. Після завершення інвестиційного проекту очікується приріст прибутку до 5073,0 тис. грн.

Реалізація проекту передбачає закупівлю обладнання на суму 2,5 млн грн, що дозволить підвищити ефективність операційних процесів. Очікується, що завдяки впровадженню проекту підприємство зможе зменшити витрати на транспортування на 15% та підвищити швидкість обробки замовлень, що сприятиме залученню нових клієнтів.

На основі методу чистої приведеної вартості (NPV) і внутрішньої норми дохідності (IRR) було визначено економічну доцільність інвестиційного проекту.

$$NPV = \sum_{t=1}^N \frac{CF}{(1+r)^t} - C_0 \quad (3.1),$$

де CF – чистий грошовий потік;

r – ставка дисконтування (прийнята 13%);

C_0 – початкові інвестиції.

Очікуваний чистий грошовий потік (CF) у перші 5 років після реалізації проекту:

CF=5956,45 тис. грн.

CF щорічно буде становити 1191,29 тис. грн

Тож, NPV після розрахунку становитиме 4,19 млн. грн. – 2,5 млн. грн. = 1,69 млн. грн.

Індекс рентабельності становитиме 4,19 млн. грн. / 2,5 млн. грн. = 1,68 млн. грн.

Показник 68 % це доволі високий рівень рентабельності, отже проект можна приймати до реалізації.

Термін окупності (РВР) - це період, за який накопичений чистий грошовий потік повністю покриває початкові інвестиції.

РВР запропонованого інвестиційного проекту становить 2,98 року.

Таким чином, позитивний показник NPV (1,69 млн. грн.) свідчить про вигідність проекту. Індекс рентабельності проекту 68%. Термін окупності інвестиційного проекту становить 3 роки.

На основі даних про фінансовий стан ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023 роки було проведено моделювання показників «до» та «після» реалізації проекту (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Фінансові показники ТОВ «Актіс Груп» до та після реалізації інвестиційного проекту

Показник	2023 рік	Очікуване збільшення	Прогнозований показник через 5 років
Чистий дохід, тис. грн.	23825,8	5956,45	29782,25
Собівартість, тис. грн.	19458,1	-2918,7	16539,4
Чистий прибуток, тис. грн.	699,0	4374,0	5073,0

ТОВ "Актіс Груп" має високий потенціал для залучення інвестицій завдяки стабільному фінансовому стану та позитивній динаміці показників. Після реалізації запропонованого проекту прогнозується підвищення конкурентоспроможності, можливості для залучення нових партнерів, покращення інвестиційного клімату. Таким чином, інвестиційний проект забезпечить підприємству як короткострокове, так і довгострокове зростання, що сприятиме сталому розвитку та покращенню фінансових результатів.

Розвиток інноваційної складової компанії потребує значних інвестицій у дослідження і розробки. Відсутність інновацій може знижувати конкурентоспроможність компанії на ринку. Інвестування в нові технології у сфері енергетики або пошук альтернативних джерел енергії допоможуть створити нові можливості для збільшення доходів і покращення іміджу компанії.

Інвестиції в технології для збору та аналізу даних (великі дані, штучний інтелект, автоматизовані системи прогнозування) дозволять компанії оперативно реагувати на зміни ринку та оптимізувати свої бізнес-процеси, що

підвищить фінансову ефективність.

Важливою умовою сталого розвитку компанії є інвестиції у підвищення кваліфікації персоналу. Це включає навчання співробітників сучасним технологіям, методам управління та автоматизації. Компанія може запровадити:

- Програми корпоративного навчання, які допоможуть персоналу адаптуватися до впровадження інновацій.
- Стажування для молодих спеціалістів, що дозволить залучити нові ідеї та перспективних працівників.
- Мотиваційні програми, які збільшать продуктивність та залученість співробітників у реалізацію стратегічних цілей.

Для зниження залежності від однієї галузі необхідно розширити продуктовий портфель. ТОВ «Актіс Груп» може вивести на ринок нові види пального, екологічно чисті енергоносії або інші супутні послуги, що знизить ризики, пов'язані з коливанням цін на традиційне паливо. Вихід на нові ринки, зокрема в Європі, дозволить компанії диверсифікувати свої доходи і знизити вплив локальних економічних проблем.

Розвиток експорту є важливою стратегією для компаній, які прагнуть до зростання. У разі стабільного попиту на енергоносії в сусідніх країнах, ТОВ «Актіс Груп» може розглянути можливість виходу на нові міжнародні ринки. Важливою умовою цього процесу буде адаптація до регуляцій і стандартів інших країн, що може відкривати нові можливості для зростання прибутку.

Одним із основних факторів залучення інвесторів є прозорість діяльності компанії. Важливо впровадити більш відкриту та зрозумілу фінансову звітність, що дозволить потенційним інвесторам чітко оцінювати фінансові показники компанії та ризики. Створення системи регулярних фінансових і стратегічних звітів, відкритість до аудиту, прозорість управлінських рішень допоможуть зміцнити довіру інвесторів [34].

В сучасних умовах важливим елементом успішного бізнесу є дотримання принципів сталого розвитку. Інвестиції у "зелені" технології не

лише покращать імідж компанії, а й відкриють доступ до міжнародних екологічних грантів і програм. Основні заходи:

- Впровадження відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні панелі чи біогазові установки.
- Оптимізація процесів зменшення викидів вуглецю та перехід на екологічно чисті види палива.
- Розробка і реалізація програм утилізації відходів.

Привернення стратегічних інвесторів або венчурного капіталу може стати важливим кроком для забезпечення розвитку компанії. Для цього варто розробити привабливу інвестиційну пропозицію, в яку включатиметься чітка стратегія зростання, очікувані фінансові результати, а також пропозиція з управління ризиками.

Відкриття компанії для інвестицій через проведення публічного розміщення акцій (IPO) або залучення приватних інвесторів дозволить залучити значний капітал, який можна використати для подальшого розвитку. Цей крок може стати важливим етапом для забезпечення доступу до нових ресурсів для масштабування бізнесу.

Інвестиції в поліпшення ліквідності та оптимізацію фінансових потоків сприятимуть підвищенню здатності компанії своєчасно виконувати зобов'язання, знизять ризики дефолту та забезпечать стабільний розвиток у майбутньому [35].

Інвестиції в інновації та автоматизацію допоможуть знизити витрати на виробництво та обслуговування, що сприятиме підвищенню рентабельності компанії. Це дозволить зберегти конкурентоспроможність на ринку та підвищити стабільність фінансових результатів.

Диверсифікація джерел доходів та розширення ринків збуту дозволять збільшити доходи компанії, мінімізуючи ризики, пов'язані з коливаннями національного ринку або змінами в законодавстві.

Для подальшого підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» слід також звернути увагу на розширення партнерських відносин з

іншими підприємствами та участь у спільних проектах, що можуть сприяти зростанню доходів та диверсифікації ризиків. Формування стратегічних альянсів із надійними партнерами дозволить збільшити конкурентоспроможність компанії та надасть доступ до нових ринків та технологій.

Крім того, компанії слід активно працювати над підвищенням корпоративної соціальної відповідальності (CSR). Інвестори все більше звертають увагу на етичні та соціальні аспекти бізнесу. Підвищення соціальної відповідальності, участь у екологічних ініціативах та підтримка місцевих громад можуть не лише покращити імідж компанії, але й створити додаткові можливості для залучення інвестицій.

Ще одним важливим напрямом для зростання компанії є розвиток системи лояльності для клієнтів. Пропонування знижок, бонусів або спеціальних умов співпраці для постійних клієнтів дозволить зберегти високий рівень повторних продажів, що позитивно вплине на стабільність доходів і зменшить залежність від сезонних коливань попиту.

Для підвищення інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» важливим аспектом є вдосконалення стратегічного планування. Компанія повинна зосередитися на довгострокових цілях, таких як розвиток нових бізнес-напрямків, впровадження сучасних технологій у виробництво та розширення каналів збуту. Одним із кроків може бути створення спеціалізованого департаменту інвестиційного розвитку, який зосередиться на пошуку партнерів, розробці проектів та аналізі їхньої ефективності.

Розширення присутності на міжнародних ринках може включати не лише експорт продукції, але й стратегічні партнерства з іноземними компаніями. Зокрема, укладення угод про співпрацю в області досліджень і розробок або використання франчайзингової моделі для виходу на нові ринки. Це дозволить мінімізувати ризики, пов'язані з економічною невизначеністю в Україні, і створити нові джерела доходів.

Одним із напрямків покращення фінансових показників може стати

диверсифікація структури капіталу. Окрім залучення позикових коштів, варто розглянути можливості випуску корпоративних облігацій. Це не лише зменшить залежність від банківського фінансування, але й сприятиме підвищенню довіри з боку інвесторів завдяки чітким умовам виплат.

Додатково, ТОВ «Актіс Груп» може реалізувати програму ребрендингу, яка покращить впізнаваність бренду та сформує новий імідж компанії як інноваційного та екологічно відповідального учасника ринку. Використання сучасних маркетингових інструментів, таких як аналітика споживацьких уподобань і персоналізований підхід до клієнтів, допоможе компанії краще задовольнити запити клієнтів.

Інтеграція інновацій у бізнес-модель компанії може охоплювати не лише автоматизацію внутрішніх процесів, але й впровадження цифрових платформ для прогнозування ринкових трендів та управління ризиками. Це дозволить оперативно реагувати на зміни попиту та пропозиції, а також знизить витрати, пов'язані із традиційними методами ведення бізнесу.

Значна увага повинна приділятися створенню екосистеми для розвитку малого та середнього бізнесу в рамках співпраці з ТОВ «Актіс Груп». Програми підтримки партнерів, як-от спільне фінансування або освітні ініціативи, сприятимуть зміцненню зв'язків із клієнтами та постачальниками, а також створять додаткові можливості для зростання.

Також компанії слід розглянути варіанти інвестицій у створення власної дослідницької лабораторії або партнерства з університетами для розробки нових екологічних продуктів. Це допоможе не лише створити конкурентні переваги, а й залучити державну підтримку або гранти на реалізацію інноваційних проектів.

Нарешті, важливою складовою є підвищення корпоративної культури. Запровадження сучасних підходів до управління талантами, розвиток лідерських якостей у персоналу та створення сприятливого робочого середовища сприятимуть залученню найкращих спеціалістів, що в свою чергу позитивно позначиться на інвестиційній привабливості компанії.

Інвестиції в розвиток людських ресурсів також є критично важливими для довгострокового успіху компанії. Важливо інвестувати в корпоративну культуру, що сприятиме залученню та утриманню талановитих фахівців. Система мотивації та можливості кар'єрного росту допоможуть збільшити продуктивність співробітників і знизити рівень плинності кадрів.

У перспективі компанія може також розглянути варіанти розвитку своєї онлайн-платформи та цифрових каналів продажу, що дозволить зменшити витрати на традиційні маркетингові канали та забезпечити зручність для клієнтів. Інтеграція цифрових технологій у бізнес-моделі дасть змогу розширити цільову аудиторію і залучити нових споживачів, а також покращить взаємодію з партнерами.

Насамкінець, важливо враховувати, що зміни на глобальних ринках, зокрема економічні кризові ситуації або зміни в законодавстві, можуть впливати на ефективність реалізації інвестиційних проєктів. Тому необхідно постійно оцінювати зовнішні та внутрішні фактори, адаптуючи стратегії для мінімізації можливих ризиків.

Таким чином, реалізація даних стратегічних кроків дозволить ТОВ «Актіс Груп» значно покращити свою фінансову стабільність, підвищити конкурентоспроможність на ринку та забезпечити сталий розвиток у майбутньому, що, в свою чергу, сприятиме залученню нових інвестицій та зміцненню її позицій на ринку.

3.2. Перспективи щодо залучення інвестицій для відновлення та розвитку діяльності підприємства в повоєнний період

Відновлення та розвиток ТОВ «Актіс Груп» у повоєнний період потребує комплексного підходу до залучення інвестицій. Потенційні інвестори будуть звертати увагу на ряд факторів, які зможуть вплинути на інвестиційну привабливість компанії в умовах відновлення після війни.

Одним із найбільших викликів для підприємств після війни є

відновлення пошкоджених або застарілих інфраструктурних об'єктів, таких як склади, офіси, техніка, енергозабезпечення та логістичні системи. Для залучення інвестицій необхідно розробити стратегію модернізації і відновлення інфраструктури. Інвестування в розбудову сучасної логістичної інфраструктури для ефективнішого перевезення палива та інших товарів. Вкладення в поновлення енергетичних мереж та використання відновлюваних джерел енергії для зниження витрат та залежності від традиційних джерел енергії. Інвестиції в нові технології та обладнання, що дозволяють знизити витрати, підвищити продуктивність і покращити якість продукції [36].

Відновлення підприємства після війни вимагає пошуку різних джерел фінансування. Компанія може застосувати стратегію привернення венчурних інвесторів або стратегічних партнерів, які готові інвестувати в довгострокові проекти, зокрема, в модернізацію виробництва та інновації [37].

В разі участі в програмах відновлення, підприємства можуть також отримати підтримку від міжнародних фінансових інститутів або державних програм, які надають пільгові кредити або гранти для відновлення після війни.

Партнерство з державними структурами або іншими приватними підприємствами надасть нові можливості для реалізації великих інфраструктурних проектів.

Зміцнення довіри до компанії з боку інвесторів можливе через:

- Впровадження системи прозорого управління фінансами, регулярні публічні звіти про діяльність.
- Реалізацію соціальних проектів, таких як підтримка місцевих громад, створення робочих місць, допомога ветеранам.
- Організацію програм екологічної відповідальності, що демонструватимуть прихильність компанії до сталого розвитку [38].

У повоєнний період важливо зміцнити репутацію компанії, щоб залучити довіру інвесторів. Важливо створити систему фінансової та операційної прозорості, щоб продемонструвати інвесторам стабільність і

надійність підприємства. Відновлення підприємства після війни можна супроводжувати впровадженням соціальних ініціатив, що підвищить довіру з боку інвесторів та партнерів. Для інвесторів також важливо, щоб компанія мала професійну команду управлінців, здатних успішно реалізовувати стратегію розвитку в складних умовах.

Компанія повинна інтегрувати міжнародні стандарти в управлінні та операційній діяльності. Наприклад, перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), сертифікація продукції за стандартами, такими як ISO 9001 (якість) та ISO 14001 (екологія), що підвищить її конкурентоспроможність на світовому ринку.

Інвестиції у дослідження і розробки дозволять ТОВ «Актіс Груп» створювати нові конкурентоспроможні продукти та технології:

- Впровадження штучного інтелекту для аналізу ринкових трендів і оптимізації бізнес-процесів.
- Розробка автоматизованих рішень, які підвищать продуктивність виробництва.
- Створення інноваційного центру, який зосереджуватиметься на розробці нових екологічних видів палива [39].

Пошук нових стратегічних партнерів стане важливим для розвитку компанії:

- Венчурні фонди можуть стати джерелом довгострокових інвестицій в інноваційні проекти.
- Партнерство з міжнародними корпораціями, які мають досвід роботи в постконфліктних регіонах.
- Співпраця з місцевими підприємствами для реалізації спільних проектів [40].

В умовах поствоєнної економіки підприємству важливо використати можливості для свого розвитку. У відновленій економіці особливо актуальними є інвестиції в екологічно чисті технології, відновлювані джерела

енергії, зокрема, біоенергетику, сонячні та вітрові електростанції. Це знизить залежність від традиційних енергоносіїв і відкриє нові ринки. Постійне впровадження нових технологій допоможе підвищити продуктивність, зменшити витрати та вдосконалити процеси. Мова йде про використання автоматизації, робототехніки, штучного інтелекту та Інтернет речей у виробничих процесах і системах управління.

Інвестування в стратегії сталого розвитку та екологічно чисте виробництво може допомогти залучити інвесторів, орієнтованих на інновації та довгострокову стабільність [41].

Враховуючи глобальний контекст відновлення економіки після війни, важливо шукати можливості для співпраці з міжнародними інвесторами та партнерами:

- Залучення іноземних інвестицій: Важливо продовжувати працювати над створенням сприятливого інвестиційного клімату, укладанням угод з іноземними компаніями та фондами, що спеціалізуються на постконфліктному відновленні.

- Міжнародна експансія: ТОВ «Актіс Груп» може розглядати можливість розширення на міжнародні ринки, зокрема в Європі, де попит на енергоносії та технології сталого розвитку є високим. Це дозволить компанії не тільки відновити свою діяльність, але й зайняти нові ринки [42].

Після війни важливо також звернути увагу на відновлення та розвиток кадрового потенціалу. Інвестування в навчання та перепідготовку персоналу допоможе підвищити ефективність компанії. Важливо зберегти кваліфікованих працівників і залучити нових спеціалістів, здатних реалізувати інноваційні проекти.

- Компанія може активно працювати з міжнародними організаціями та фондами, які займаються постконфліктним відновленням економік:

- Участь у програмах Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), які надають фінансування для відновлення підприємств.

- Співпраця з Програмою розвитку ООН (ПРООН) у рамках

проектів сталого розвитку.

– Вступ до програм інноваційного фінансування ЄС, таких як Horizon Europe, для залучення коштів на впровадження інновацій.

Для покращення управлінських і технічних процесів можна залучити міжнародних експертів, що дозволить підвищити ефективність та інтеграцію з глобальними ринками.

– Для забезпечення додаткового фінансування підприємство може використовувати сучасні фінансові інструменти:

– Факторинг: дозволить отримати доступ до обігових коштів шляхом продажу дебіторської заборгованості.

– Лізинг: допоможе оновити техніку та обладнання без значного разового капіталовкладення.

– Краудфандинг: можливість залучення коштів від приватних інвесторів для фінансування окремих проектів [43].

Інвестиції в модернізацію та диверсифікацію доходів дозволять компанії значно покращити свої фінансові показники та підвищити стабільність, що привабить нових інвесторів [44]. Завдяки залученим інвестиціям компанія зможе розширити свій ринок збуту, що призведе до зростання доходів та зменшення залежності від локальних економічних факторів. Відновлення енергетичної інфраструктури та впровадження відновлюваних джерел енергії дозволить зменшити витрати на енергоресурси та підвищити енергоефективність компанії [45].

Екологічна складова стає дедалі важливішою для інвесторів. Впровадження "зелених" ініціатив дозволить ТОВ «Актіс Груп» отримати фінансування від екологічних фондів та грантів:

– Встановлення сонячних або вітрових електростанцій на виробничих об'єктах.

– Розробка технологій із низьким рівнем викидів вуглецю.

– Використання екологічно чистого палива для транспорту [46].

Державна підтримка є одним із ключових факторів у відновленні

підприємств у повоєнний період. ТОВ «Актіс Груп» може скористатися такими можливостями:

- Участь у державних програмах відновлення, які включають компенсації за зруйновану інфраструктуру, пільгові кредити та податкові канікули.
- Отримання грантів або субсидій для реалізації проектів, пов'язаних із модернізацією виробничих потужностей, впровадженням екологічно чистих технологій та підвищенням енергоефективності.
- Співпраця з державними структурами у сфері розвитку інфраструктури та енергетики, що дозволить зменшити фінансове навантаження на компанію [47].

Нижче наведено основні ініціативи, які можуть бути корисні для ТОВ «Актіс Груп»:

1. Грантові програми.

- Фонд розвитку підприємництва: Надання грантів на модернізацію виробництва, впровадження енергоефективних технологій та підтримку інновацій.
- Програма USAID "Конкурентоспроможна економіка України": Фінансова підтримка підприємств, що орієнтовані на експорт та інновації.
- Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): Гранти на проекти сталого розвитку та впровадження ESG-ініціатив.

2. Податкові пільги:

- Пільгове оподаткування для підприємств, що впроваджують інноваційні технології: Зниження ставок податку на прибуток.
- Відстрочка сплати ПДВ для імпорту обладнання: Підтримка модернізації виробничих потужностей.
- Податкові канікули для малого бізнесу: Стимулювання розвитку підприємництва в посткризовий період.

3. Державні інвестиційні платформи:

- Національний фонд інвестицій: Фінансування інфраструктурних

проектів та розвитку виробничих потужностей.

- Державна програма підтримки експортерів: Надання фінансування та страхування ризиків для компаній, що виходять на зовнішні ринки.

- Програма "Дія.Бізнес": Консультації, менторство та фінансова підтримка для малого та середнього бізнесу.

Крім того, важливим аспектом у відновленні діяльності ТОВ «Актіс Груп» є диверсифікація джерел фінансування та пошук інноваційних способів залучення капіталу. Наприклад, використання боргових інструментів, таких як облігації, випущені під гарантії державних або міжнародних фінансових організацій, може стати ефективним механізмом для залучення значних коштів. Компанія також може розглянути можливість випуску "зелених" облігацій, що дозволить акумулювати фінансування на екологічні проекти.

Одним із ключових напрямків є залучення партнерів, які спеціалізуються на цифровій трансформації бізнесу. Інвестування в автоматизацію бізнес-процесів, створення інтегрованих інформаційних систем управління та впровадження блокчейн-технологій для прозорого обліку та контрактних зобов'язань значно підвищить ефективність компанії.

Особливу увагу слід приділити створенню репутаційних механізмів довіри для інвесторів і партнерів. Наприклад, регулярні незалежні аудити та звітність про реалізацію інвестиційних проектів забезпечать відкритість і прозорість управлінських процесів. Крім того, впровадження корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у вигляді ініціатив, які впливають на розвиток регіонів, де працює компанія, допоможе сформувати позитивний імідж.

Не менш перспективною є співпраця з науковими установами та стартапами для створення інноваційних продуктів і послуг. Наприклад, партнерство з університетами та дослідницькими центрами у сфері альтернативної енергетики дозволить отримати доступ до передових технологій та розробок. Участь у спеціалізованих інноваційних хабах, інкубаторах або акселераторах також відкриє додаткові можливості для

залучення молодих талантів і нових ідей.

Залучення інвестицій у повоєнний період є стратегічним завданням для ТОВ «Актіс Груп». Комплексний підхід, який включає модернізацію інфраструктури, впровадження інноваційних технологій, розвиток екологічних рішень та зміцнення міжнародного партнерства, дозволить компанії не лише відновити свою діяльність, але й стати лідером галузі. Реалізація цих заходів створить умови для сталого розвитку, підвищить конкурентоспроможність та забезпечить фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» сформульовано наступні висновки:

1. Охарактеризовано сутність інвестиційної привабливості як економічної категорії, яка визначає здатність підприємства залучати інвестиції для забезпечення сталого розвитку, модернізації чи відновлення діяльності. Узагальнено основні аспекти, що впливають на інвестиційну привабливість, зокрема фінансовий стан, рівень інноваційності, соціальну відповідальність і репутацію компанії.

2. Досліджено фінансовий стан ТОВ «Актіс Груп» за період 2021–2023 років. Проаналізовано ключові показники ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Виявлено значне зростання доходів та чистого прибутку, але також і високий рівень залежності від позикового капіталу та недостатню ліквідність, що потребує подальшого вдосконалення.

3. Узагальнено проблеми, що обмежують інвестиційну привабливість підприємства. Серед основних проблем виділено низькі показники ліквідності, високу залежність від зовнішнього фінансування, обмежену інноваційну активність, низький рівень прозорості фінансової звітності, високу конкуренцію на ринку та нестабільне економічне середовище в Україні.

4. Систематизовано методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Зокрема, використано семифакторний метод і комплексну методику оцінки. Встановлено, що індекс інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» у 2023 році досяг високого рівня, що свідчить про позитивну динаміку розвитку.

5. Досліджено вплив економічних, політичних і соціальних чинників на інвестиційну діяльність підприємства. Особливу увагу приділено впливу інфляції, коливань валютного курсу та нестабільності законодавчої бази, які створюють додаткові ризики для інвесторів.

6. Обґрунтовано практичне значення отриманих результатів. Виявлені

проблеми та проведена аналітична оцінка можуть бути використані для формування стратегічних рішень щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства, а також для розробки рекомендацій з мінімізації фінансових і операційних ризиків.

7. Доведено, що інвестиції є ключовим інструментом відновлення підприємств у повоєнний період. На прикладі ТОВ «Актіс Груп» показано, що залучення інвестицій сприяє збільшенню оборотних активів, підвищенню рентабельності та фінансової стабільності. Водночас для максимального використання інвестиційного потенціалу необхідно вирішити проблеми низької ліквідності та високого боргового навантаження.

8. Визначено напрями подальших досліджень. У подальшій роботі доцільно розширити аналіз впливу ESG-факторів (екологічних, соціальних та управлінських) на інвестиційну привабливість, а також дослідити методи залучення прямих іноземних інвестицій в умовах повоєнного відновлення економіки України.

9. Оцінено ефективність управлінських рішень. Протягом 2021–2023 років компанія покращила рентабельність продажів до 0,87 та ефективність використання оборотних активів, що вказує на правильність прийнятих стратегій управління.

10. Виявлено обмеження використання фінансових ресурсів. Висока залежність від позикового капіталу зумовлює необхідність диверсифікації джерел фінансування, включаючи залучення акціонерного капіталу та державних грантів.

11. Доведено важливість соціальної та екологічної відповідальності. Недостатній рівень соціальних ініціатив та відсутність екологічних проектів можуть негативно впливати на репутацію компанії серед інвесторів, які орієнтуються на принципи ESG.

12. Оцінено перспективи інвестування в ТОВ «Актіс Груп». Враховуючи аналіз фінансових та економічних факторів, підприємство має потенціал для залучення інвестицій, особливо за умови реалізації стратегії диверсифікації

джерел фінансування та активізації інноваційних процесів. Також важливо враховувати покращення управлінської ефективності, оптимізацію витрат та зниження залежності від позикового капіталу, що дозволить зменшити ризики для інвесторів і підвищити стабільність підприємства.

13. Обґрунтовано необхідність розробки стратегічного плану розвитку компанії на основі аналізу її інвестиційної привабливості. Враховуючи високий рівень конкуренції на ринку та нестабільні економічні умови, ТОВ «Актіс Груп» має сформулювати довгострокову стратегію, орієнтовану на інновації, ефективне використання фінансових ресурсів і зниження залежності від зовнішнього фінансування. Сформульовані в дослідженні рекомендації з удосконалення управлінських процесів і фінансової стратегії можуть стати основою для досягнення стійкого зростання компанії.

14. Пропонується посилити внутрішні механізми контролю за фінансовою звітністю та покращити прозорість діяльності компанії. В умовах високої конкуренції та зміни нормативної бази, інвестори особливо цінують прозорість і чесність у веденні бізнесу. Запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності та регулярних аудиторських перевірок дозволить підвищити рівень довіри до компанії та забезпечити прозорість її фінансових потоків.

15. Підсумовуючи, слід зазначити, що ТОВ «Актіс Груп» має потенціал для зростання інвестиційної привабливості, але потребує реалізації комплексного підходу до управління ризиками, інноваційними процесами та корпоративною відповідальністю. Підвищення ліквідності, зниження залежності від позикових коштів і активізація інноваційної діяльності є ключовими елементами стратегії, що сприятиме залученню інвестицій та забезпеченню стабільного розвитку компанії в умовах мінливого економічного середовища.

Проведений аналіз інвестиційної привабливості ТОВ «Актіс Груп» дозволив встановити, що, незважаючи на позитивні тенденції у фінансових показниках, підприємство стикається з низкою проблем, які значно

обмежують його потенціал для залучення інвестицій.

Одним із ключових результатів дослідження є висновок про те, що підприємство демонструє значне зростання чистого доходу та прибутковості у 2023 році, що підтверджує його здатність до адаптації в умовах складної економічної ситуації. Водночас, низькі показники ліквідності, високий рівень фінансової залежності та недостатній рівень інноваційної активності вказують на існуючі слабкі місця, які знижують його конкурентоспроможність і довіру з боку потенційних інвесторів.

Особливо важливим є виявлення високої залежності підприємства від позикового капіталу, що підтверджується коефіцієнтом фінансової залежності (2,8 у 2023 році). Така ситуація створює ризик фінансової нестабільності, особливо в умовах зростання ставок за кредитами або інших змін на фінансових ринках.

Ще одним важливим аспектом є вплив зовнішніх ризиків, таких як інфляція, валютні коливання та нестабільність податкового регулювання, які ускладнюють діяльність підприємства. Зазначені фактори є типовими для економіки України у період після кризи, але для підприємств, що працюють у галузі енергоресурсів, їхній вплив особливо значний через залежність від глобальних цін на нафту і газ.

Дослідження також виявило низький рівень інноваційної активності (0,32 за шкалою), що є обмежуючим чинником для залучення інвесторів, орієнтованих на розвиток технологій і новітніх рішень. Це вказує на необхідність активізації роботи у сфері інновацій, модернізації виробничих потужностей і впровадження цифрових технологій.

У цілому, отримані результати дозволяють зробити висновок, що ТОВ «Актіс Груп» має перспективи для залучення інвестицій, але потребує вдосконалення в ключових аспектах фінансової та операційної діяльності. Застосування рекомендацій, розроблених у рамках дослідження, сприятиме зростанню інвестиційної привабливості, забезпечуючи підприємству стабільність та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Результати дослідження підтверджують, що інвестиційна привабливість є комплексним показником, який залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів. Виявлені перешкоди та ризики дозволяють визначити напрями подальших досліджень, зокрема в аспектах фінансової стабільності, інноваційного розвитку та адаптації до змін у макроекономічному середовищі.

Дані дослідження можуть бути використані як основа для впровадження практичних рекомендацій на рівні компанії та галузі загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Гриньова В. М.* Інвестування. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/investuvannya/investuvannya_-_grinova_vm
2. *Майорова Т. В.* Інвестиційна діяльність : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2003. 376 с.
3. Основи підприємницької діяльності : підручник / Марченко В.М., Тульчинська С.О., Макалюк І.В. [та ін.]. За редакцією д.е.н., проф. Марченко В.М. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.
4. *Китайчук Т.Г.* Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори // Економіка та суспільство. 2023. №54
5. *Басов М. Г.* Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємства // Часопис економічних реформ. 2013. № 4 (12). С. 80–85
6. *Довбня С. Б.* Методичні засади формування інвестиційної привабливості підприємства // Економічний вісник національного гірничого університету. 2007. № 4. С. 43–50.
7. *Журавка Ф.О.* Оцінка інвестиційної привабливості підприємств. Харків: ХНЕУ, 2022. 132 с.
8. *Ситник О.В.* Теоретико-методичне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств // Економічна наука. 2023. №4. С. 61-63.
9. *Костюк Т.І.* Інвестиційна привабливість економіки України: реалії та перспективи // Вісник Донецького інституту соціальної освіти. 2005. Т. №1. С. 48–58
10. *Сталінська О.* Оцінка інвестиційної привабливості регіонів України. // Економіст. 2003. № 9. С. 68-69.
11. *Лайко Г.П.* Формування інвестиційної привабливості підприємств. АПК. Київ. ННЦ ІАЕ, 2005. 200 с.
12. *Гуткевич С.О.* Формування інвестиційної привабливості аграрного

сектора економіки: дис. д-ра екон. наук.: спец. Економіка сільського господарства. Київ, 2004. 384 с.

13. *Степанова А., Кальний С.* Інструментарій стратегічного аналізу в оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2023. № 2 (223). С. 143–149.

14. *Зайцева Л.М.* Стратегія підвищення інвестиційної привабливості економіки України для іноземного капіталу // Фінанси України. 2003. №12. С. 87—94.

15. *Гриньова В. М.* Інвестування. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/investuvannya/investuvannya_-_grinova_vm

16. *Мазаракі А.А.* Економіка підприємства. Київ: КНЕУ, 2022. 145 с.

17. *Гуляєва Н.М.* Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування // Вісник Запорізького національного університету. 2012. № 1(13). С. 22–28.

18. *Близнюк, О. П.* Фінансова стійкість в системі підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів, 2023, 303 с.

19. *Гончаров В.М., Білоусова М.М.* Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та фактори впливу. URL <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/31.pdf>

20. *Недільська Л.В., Куровська Н.О.* Модифікація оцінки інвестиційної привабливості підприємства // Modern Economics. 2021. № 28(2021). С. 76–82.

21. *Бурдонос Л.І., Виноградня В.М.* Управління інвестиційною привабливістю підприємства // Modern Economics. 2021. № 30(2021). С. 47–51.

22. *Дзеніс В.О.* Міжнародна інвестиційна привабливість підприємства. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. К: ЦУЛ, 2017. 225 с.

23. *Короткова О.В.* Інвестиційна привабливість підприємства та методики її оцінювання // Ефективна економіка. №6. 2013.

24. *Соболева Г.Г.* Сутність управління інвестиційною привабливістю

підприємства // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. №8. 2018. С. 25-27.

25. *Ткач В.І.* Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. К:ЦУЛ, 2023. 152 с.

26. *Яцук О.О.* Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки // Гроші, фінанси і кредит. 2018. С. 76-78.

27. *Пилипенко О.І.* Методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства: макро- і мікроекономічний аспекти // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. 2009. № 4(50). С. 120-127.

28. Індекс інфляції в Україні / Міністерство фінансів України: офіційний сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>

29. Офіційний курс НБУ / Міністерство фінансів України: офіційний сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/nbu/curr/usd/>

30. *Зелінська О.М.* Теоретичні засади визначення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств в умовах сучасних євроінтеграційних процесів // Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. С. 32-41

31. *Вірянська О.В.* Оцінка інвестиційної привабливості. URL: <https://nau.edu.ua/ua/>

32. *Леснікова М.В.* Методичні засади оцінювання інвестиційної привабливості підприємств (інноваційний аспект). Київ, 2014. с. 200

33. *Федорова Ю. В.* Аналіз підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/2010_11_2/Fedorova_JU.pdf

34. *Міхесва В. В.* Особливості здійснення оцінки інвестиційної привабливості окремої галузі. К, 2023. 251 с.

35. *Соколенко С.І.* Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2022. №4. С. 12-19.

36. *Литвиненко Н. М.* Інструменти оцінки інвестиційного потенціалу //

Науковий вісник НУБіП України. 2022. №5. С 64-70.

37. *Басов М. Г.* Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємства // Часопис економічних реформ. 2013. № 4 (12). С. 80–85.

38. *Кривов'язюк І.В.* Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2018. № 31. С. 23-31.

39. *Аранчій Д.С.* Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2011. № 3. Т. 2. С. 59-64.

40. *Брюховецька Н.Ю.* Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик// Економіка промисловості. 2009. № 44. С. 45-48.

41. *Задорожна Я.Є.* Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів // Інвестиції: практика та досвід. № 2. 2007. С. 32-35.

42. *Зайка С.О.* Фактори формування інноваційного потенціалу підприємств // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. Том 20. Випуск 6. 2015. С. 94-97.

43. *Катан Л.І.* Оцінка інвестиційної привабливості підприємства // Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 15. С. 22-24

44. *Петухова О.М.* Інвестування: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 336 с.

45. *Бойчук О.О.* Фінансовий менеджмент у підприємствах. Київ: КНЕУ, 2022. 126 с.

46. *Шпортько Г. Ю.* Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства // Ефективна економіка. 2014. №8. С.22-26.

47. *Кравченко Ю.В.* Підходи до оцінки економічної ефективності проектів // Економіка та держава. 2023. №1. С. 22-29.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ТОВ «Актіс Груп» за 2021-2023р.

Стаття	2021	2022	2023
Активи			
Необоротні активи			
Основні засоби:	6452,2	7452,5	4214,7
первісна вартість	36524,2	37492,2	35904,6
знос	(30072,0)	(30039,7)	(31689,9)
Довгострокові фінансові інвестиції	16111,9	16111,9	16111,9
Усього за розділом 1	22564,1	23564,4	20326,6
Оборотні активи			
Запаси	2101,2	2510,5	4288,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	3552,8	4437,6	8643,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1569,5	2667,4	3693,9
Гроші та їх еквіваленти	100,4	61,2	1250,6
Інші оборотні активи	195,5	217,6	295,5
Усього за розділом 2	7519,4	12893,7	18171,7
Пасиви			
Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	51,5	51,5	51,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	8953,4	9382,2	10081,3
Усього за розділом 1	9004,9	9433,7	10132,8
Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
		1329,0	59,2
Поточні зобов'язання			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1968,6	2144,5	7912,9
розрахунками з бюджетом	42,8	58,1	270,4
у тому числі з податку на прибуток	3,6	8,3	153,5

Продовження Додатку А

розрахунками зі страхування	21,7	33,2	36,1
розрахунками з оплати праці	100,5	128,5	138,8
Інші поточні зобов'язання	20195,4	23331,1	19948,1
Усього за розділом 3	22332,6	25695,4	28306,3
Звіт про фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8953,2	9329,3	22825,8
Інші операційні доходи	1265,8	1413,8	5961,0
Інші доходи	5,6	14,1	8,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(4596,2)	(5957,7)	(19458,1)
Інші операційні витрати	(3596,4)	(4475,8)	(9301,7)
Інші витрати	(114,0)	(163,8)	(182,6)
Фінансовий результат до оподаткування	132,8	155,4	852,5
Податок на прибуток	(30,1)	(54,6)	(153,5)
Чистий прибуток (збиток)	102,7	100,8	699,0